
Lexikos 20

Opsommings / Abstracts

Artikels / Articles

The OEAD: New Perspectives on English–Arabic Dictionaries
for English-Speaking Users and Users' Surveys

1-25

Radia Benzehra and Don R. McCreary

Abstract: The article sheds light on the necessity of finding new techniques to rank the users' preferences for English–Arabic dictionaries. The first section of the article reports the findings of an experimental technique devised for this particular purpose. The reviews for dictionaries on Amazon.com turn out to be a more valuable source of lexicographical information than had been expected. It will also be shown how the reviews can determine the future buyers' choice as to which English–Arabic or Arabic–English dictionary would meet their needs. Based on the Amazon reviews, the article devotes a section to investigate the microstructural features of some lexical entries in the *Oxford English–Arabic Dictionary of Current Usage* (OEAD). To learn more about the dictionary's microstructure, the next section analyzes a pre-selected list of 113 lexical units in an attempt to test the dictionary for the amount of information it provides for some high-frequency items. The article deals with the OEAD mostly from the point of view of encoding English-speaking users. The Modern Language Association (MLA) recently reported that from 1998 to 2002 there was a 92% increase in the number of Arabic programs throughout the United States, hence the pressing need for dictionaries designed with English-speaking users as the target group. The article suggests that an extensive linguistic revision of the OEAD will make it more systematic and user-friendly.

Keywords: BILINGUAL DICTIONARY, DECODING USERS, ENCODING USERS, ENGLISH–ARABIC, ENGLISH-SPEAKING USERS, LEARNERS OF ARABIC, LEXICOGRAPHY, MICROSTRUCTURE, REVIEWS, USERS' PREFERENCES

Opsomming: Die OEAD: Nuwe perspektiewe op Engels–Arabiese woordeboeke vir Engelssprekende gebruikers en gebruikersopnames. Hierdie artikel werp lig op die noodsaaklikheid om nuwe tegnieke te kry om gebruikers se voorkeure vir Engels–Arabiese woordeboeke in rangorde te plaas. Die eerste afdeling van die artikel doen verslag van die bevindings van 'n eksperimentele tegniek ontwerp vir hierdie bepaalde doel. Die resensies van woordeboeke op Amazon.com het geblyk 'n meer waardevolle bron van leksikografiese inligting te wees as wat verwag is. Daar sal ook getoon word hoe die resensies toekomstige kopers se keuse kan bepaal oor watter Engels–Arabiese of Arabiese–Engelse woordeboek aan hul behoeftes sal voldoen. Met die Amazon-resensies as uitgangspunt, wy die artikel 'n afdeling aan die ondersoek van die mikrostrukturele eienskappe van sommige leksikale inskrywings in die *Oxford English–Arabic Dictionary of Current Usage* (OEAD). Om meer oor die woordeboek se mikrostruktuur te wete te kom, ontleed die volgende afdeling 'n voorafgekoose lys van 113 leksikale eenhede in 'n poging om die woordeboek te toets vir die hoeveelheid inligting wat dit verskaf wat betref sommige hoëfrekwensie-items. Die artikel handel meestal oor die OEAD uit die gesigspunt van enkoderende Engelssprekende gebruikers. Die Modern Language Association het onlangs berig dat daar vanaf 1998 tot 2002 'n 92%-toename in die aantal Arabiese programme dwarsoor die Verenigde State was, vandaar die dringende behoefte aan woordeboeke vir Engelssprekende gebruikers as teikengroep. Die artikel suggereer dat 'n taalkundige hersiening van die OEAD dit meer sistematies en gebruikersvriendelik sal maak.

Slutelwoorde: TWEETALIGE WOORDEBOEK, DEKODERENDE GEBUIKERS, ENKODERENDE GEBUIKERS, ENGELS–ARABIES, ENGELSSPREKENDE GEBUIKERS, AANLEERDERS VAN ARABIES, LEKSIKOGRAFIE, MIKROSTRUKTUUR, RESENSIES, GEBUIKERSVOORKEURE

Henning Bergenholtz and Rufus H. Gouws

Abstract: In lexicography the concepts of prescription and description have been employed for a long time without there ever being a clear definition of the terms *prescription/prescriptive* and *description/descriptive*. This article gives a brief historical account of some of the early uses of these approaches in linguistics and lexicography and argues that, although they have primarily been interpreted as linguistic terms, there is a need for a separate and clearly defined lexicographic application. Contrary to description and prescription, the concept of proscription does not have a linguistic tradition but it has primarily been introduced in the field of lexicography. Different types of prescription, description and proscription are discussed with specific reference to their potential use in dictionaries with text reception and text production as functions. Preferred approaches for the different functions are indicated. It is shown how an optimal use of a prescriptive, descriptive or proscriptive approach could be impeded by a polyfunctional dictionary. Consequently arguments are given in favour of monofunctional dictionaries.

Keywords: COGNITIVE FUNCTION, COMMUNICATION FUNCTION, DESCRIPTION, DESCRIPTIVE, ENCYCLOPAEDIC, FUNCTIONS, MONOFUNCTIONAL, POLYFUNCTIONAL, PRESCRIPTION, PRESCRIPTIVE, PROSCRIPTION, PROSCRIPTIVE, SEMANTIC, TEXT PRODUCTION, TEXT RECEPTION

Opsomming: 'n Funksionele benadering tot die keuse tussen deskriptief, preskriptief en proskriptief in die leksikografie. In die leksikografie is die begrippe preskripsie en deskripsie lank gebruik sonder dat daar 'n duidelike definisie van die terme *preskripsie/preskriptief* en *deskripsie/deskriptief* was. Hierdie artikel bied 'n kort historiese oorsig oor sommige van die vroeë gebruike van hierdie benaderings in die taalkunde en die leksikografie, en redeneer dat, alhoewel hulle primêr as taalkundige terme geïnterpreteer is, daar 'n werklike behoefte bestaan aan 'n afsonderlike en duidelik omskrewe leksikografiese toepassing. In teenstelling met deskripsie en preskripsie, het die begrip proskripsie nie 'n taalkundige tradisie nie, maar is primêr op die terrein van die leksikografie ingevoer. Verskillende tipes preskripsie, deskripsie en proskripsie word bespreek met spesifieke verwysing na die potensiele gebruik in woordeboeke met teksresepsie en teksproduksie as funksies. Voorkeurbenaderings vir die verskillende funksies word aangedui. Daar word gewys hoe 'n optimale gebruik van 'n preskriptiewe, deskriptiewe en proskriptiewe benadering benadeel kan word deur 'n polifunksionele woordeboek. Gevolglik word argumente ten gunste van 'n monofunksionele woordeboek gegee.

Sleutelwoorde: DESKRIPSIE, DESKRIPTIEF, ENSIKLOPEDIËS, FUNKSIES, KOGNITIEWE FUNKSIE, KOMMUNIKATIEWE FUNKSIE, MONOFUNKSIONEEL, POLIFUNKSIONEEL, PRESKRIPSIE, PRESKRIPTIEF, PROSKRIPSIE, PROSKRIPTIEF, SEMANTIES, TEKSPRODUKSIE, TEKSRESEPSIE

Herman L. Beyer

Opsomming: Die doel van hierdie artikel is om tot die metaleksikografiese gesprek oor skoolwoordeboeke as 'n tipe pedagogiese woordeboek by te dra. Die fokus is op kontekstuele bepalers wat by die beplanning van skoolwoordeboeke verreken behoort te word: Binne die konteks van 'n veeltalige Namibië word enkele onderwyskundige sisteme verken wat 'n impak op die ontwerp van gedrukte skoolwoordeboeke vir die sekondêre skoolfase kan hê, naamlik skoolkurrikula, die nasionale taalbeleid vir skole en die beleid van leerdergerigte onderwys. Hierdie artikel voer ook aan dat die voor die hand liggende teikengebruiker van 'n skoolwoordeboek, naamlik die leerder, nie die enigste teikengebruiker is nie: Die onderwyser word as mede-teikengebruiker gestel wanneer dit by die gebruik van woordeboeke in die onderrigleersituasie kom. Verskillende tipes gevalle van woordeboekgebruik in die mikrokonteks van die onderrigleersituasie word onderskei, naamlik *woordeboekonderrig*, *woordeboekgeïntegreerde taalonderrig* en *woordeboekgeondersteunde taalonderrig*. Hierdie tipes gebruik behoort komponente van 'n woordeboekpedagogie te wees, wat uiteindelik behoort te lei tot *outonome woordeboekgebruik* en die gepaardgaande vestiging van 'n *individuele woordeboekkuiluur* by die leerder. Die leksikograaf moet al hierdie aspekte inreken wanneer 'n skoolwoordeboek beplan word ten einde die nodige leksikografiese vernuwings in te voer. Enkele voorstelle vir sodanige vernuwings en vir verdere navorsing word ten slotte aangebied.

Sleutelwoorde: GEBRUIKERSGERIGTE LEKSIKOGRAFIE, KONTEKS, LEERDER, LEERDERGERIGTE ONDERWYS, LEERWOORDEBOEK, LEKSIKOGRAAF, METALEKSIKOGRAFIE, NASLAANWOORDEBOEK, ONDERWYSER, PEDAGOGIESE WOORDEBOEK, SISTEEM, SKOOLWOORDEBOEK, TAALBELEID, TEIKENGEBRUIKER, WOORDEBOEKGEBRUIK, WOORDEBOEKGEÏNTEGREERDE TAALONDERRIG, WOORDEBOEKONDERSTEUNDE TAALONDERRIG, WOORDEBOEKONDERRIG, WOORDEBOEKPEDAGOGIE

Abstract: Contextual Determiners in the Planning of School Dictionaries. The aim of this article is to contribute to the metalexicographical discussion of school dictionaries. The focus is on contextual determiners that should be accounted for in the planning of school dictionaries: Within the context of a multilingual Namibia, some educational systems that could have an influence on the design of printed school dictionaries for the secondary school phase, i.e. school curricula, the national language policy for schools and the policy of learner-centred education, are explored. This article also argues that the obvious target user of a school dictionary, i.e. the learner, is not the only target user: The teacher is seen as co-target user when dictionary use takes place in the teaching learning situation. Different types of dictionary use instances can be distinguished in the micro-context of the teaching learning situation, i.e. *dictionary skills teaching*, *dictionary-integrated language learning* and *dictionary-assisted language learning*. These types of use should form components of a dictionary pedagogy, which should ultimately result in *autonomous dictionary use* and the concurrent establishment of an *individual dictionary culture* with the learner. The lexicographer should take cognisance of all these aspects when a school dictionary is planned in order to introduce the necessary lexicographical innovations. In closing, a few such innovations as well as suggestions for further research are proposed.

Keywords: CONTEXT, DICTIONARY PEDAGOGY, DICTIONARY SKILLS TEACHING, DICTIONARY USE, DICTIONARY-ASSISTED LANGUAGE LEARNING, DICTIONARY-INTEGRATED LANGUAGE LEARNING, LANGUAGE POLICY, LEARNER, LEARNER-CENTRED EDUCATION, LEARNING DICTIONARY, LEXICOGRAPHER, METALEXICOGRAPHY, PEDAGOGICAL DICTIONARY, REFERENCE DICTIONARY, SCHOOL DICTIONARY, SYSTEM, TARGET USER, TEACHER, USER-DRIVEN LEXICOGRAPHY

The Utilisation of Outer Texts in the Practical Lexicography of African Languages

73-91

Emmanuel Chabata and Dion Nkomo

Abstract: In this article, an analysis of the utilisation of outer texts in recently compiled dictionaries of African languages is presented. The analysis is undertaken in the context of an upsurge of the compilation of dictionaries in the African languages. It is undertaken with a view to do a qualitative evaluation of the many new dictionaries of African languages that have come on the market in recent years. The point of departure is that prior to the recent lexicographic developments, the then available dictionaries were compiled in the context of the limited role the African languages played. It has been found that most of those dictionaries are limited in scope, perspective and function and hence less effective now that the languages are being assigned a greater social role. The evaluation of outer texts in modern dictionaries is therefore a way of measuring the extent to which lexicographic practice in the African languages is applying theoretical developments to produce better dictionaries.

Keywords: LEXICOGRAPHY, LEXICOGRAPHIC PRACTICE, METALEXICOGRAPHY, DICTIONARIES, AFRICAN LANGUAGES, FRAME STRUCTURE, OUTER TEXTS, FRONT MATTER, BACK MATTER, MIDDLE MATTER, LEXICOGRAPHIC DATA

Opsomming: Die aanwending van buitetekste in die praktiese leksikografie van die Afrikatale. In hierdie artikel word 'n ontleding van die aanwending van buitetekste in onlangs saamgestelde woordeboeke van die Afrikatale aangebied. Die ontleding word gedoen in die konteks van 'n oplewing in die samestelling van woordeboeke in die Afrikatale. Dit word onderneem met die oog daarop om 'n kwalitatiewe beoordeling van die baie nuwe woordeboeke van die Afrikatale te doen wat in die laaste jare op die mark gekom het. Die vertrekpunt is dat, voor die onlangse leksikografiese ontwikkelinge, die toe beskikbare woordeboeke saamgestel is binne die konteks van die beperkte rol wat die Afrikatale gespeel het. Daar is vasgestel dat die meeste van daardie woordeboeke beperk in omvang, dimensie en funksie en daarom minder doeltreffend is nou dat 'n groter maatskaplike rol aan die tale toegeken is. Die beoordeling van buitetekste in moderne woordeboeke is daarom 'n manier om die omvang te bepaal waartoe die leksikografiese praktyk in die Afrikatale teoretiese ontwikkelinge toepas om beter woordeboeke voort te bring.

Sleutelwoorde: LEKSIKOGRAFIE, LEKSIKOGRAFIESE PRAKTYK, METALEKSIKOGRAFIE, WOORDEBOEKE, AFRIKATALE, RAAMSTRUKTUUR, BUITETEKSTE, VOORWERK, AGTERWERK, MIDDELWERK, LEKSIKOGRAFIESE DATA

Andy Chebanne

Abstract: Khoisan speech communities are found in Southern Africa, with Botswana having the greatest ethnic and linguistic diversity. Living in small communities, the Khoisan have always found themselves in a situation of being ethnic and linguistic minorities that are socially marginalized. The Khoisan marginalization is historical, resulting in the Khoisan languages not featuring in education and language development. These languages are underresearched and existing publications are divergent, and not accessible to the speech communities themselves. While some anthropologists, linguists, and a few community organizations have undertaken some development of language resources, as yet these efforts have not had the desired effect. The reasons are that the publications used implement impractical linguistic writing conventions or that no supportive programmes exist to encourage more focused and purposeful research and language promotion through literacy classes. This article will review research and publication materials on the Khoisan languages by arguing that there is a need to document and codify these languages to make them accessible to the speech communities. Because dictionary documentation is suggested as the most viable way to accomplish this, existing lexicographical works will be reviewed to demonstrate their strengths and shortcomings. The article will also indicate why and how dictionaries will be critical in this documentation and codification enterprise. Lemmatization procedures will be suggested to facilitate the capture of the linguistic and the indigenous knowledge system of the Khoisan. In this way the Khoisan languages will be vitalized and research contribute to Khoisan language development.

Keywords: KHOISAN LANGUAGES, UNDERRESEARCHED LANGUAGES, LANGUAGE DOCUMENTATION AND CODIFICATION, DICTIONARY, LEXICOGRAPHICAL WORKS, LEMMATIZATION PROCEDURES, LINGUISTIC AND INDIGENOUS KNOWLEDGE, LANGUAGE PRESERVATION AND PROMOTION, BOTSWANA

Opsomming: Die rol van woordeboeke in die dokumentasie en kodifikasie van Afrikatale: Die geval van Khoisan.

Khoisanspraakgemeenskappe word in Suidelike Afrika aangetref met Botswana wat die grootste etniese en linguistiese verskeidenheid het. Deurdat hulle in klein gemeenskappe lewe, het die Khoisan hulle altyd in 'n situasie bevind van etniese en linguistiese minderhede te wees wat maatskaplik gemarginaliseer is. Die marginalisering van die Khoisan is histories, wat daartoe gelei het dat die Khoisantale nie 'n belangrike plek in opvoeding en taalontwikkeling inneem nie. Hierdie tale is ondernagevors en bestaande publikasies is uiteenlopend, en nie toeganklik vir die spraakgemeenskappe self nie. Terwyl sommige antropoloë, linguïste en 'n paar gemeenskapsorganisasies 'n sekere ontwikkeling van taalhulpmiddels onderneem het, het hierdie pogings tot dusver nog nie die gewenste uitwerking gehad nie. Die redes is dat die publikasies wat gebruik word, onpraktiese linguistiese skryfkonvensies toepas of dat geen ondersteunende programme bestaan om meer gefokuste en doelgerigte navorsing en taalverheffing deur geleterheidsklasse te bevorder nie. Hierdie artikel sal die navorsings- en publikasie materiaal betreffende die Khoisantale beoordeel deur te redeneer dat daar 'n behoefte bestaan om hierdie tale te dokumenteer en te kodifiseer om hulle vir die spraakgemeenskappe toeganklik te maak. Omdat dokumentasie deur woordeboeke aanbeveel word as die haalbaarste manier om dit te bewerkstellig, sal bestaande leksikografiese werke bespreek word om hulle sterktes en gebreke te toon. Die artikel sal ook aanbeveel waarom en hoe woordeboeke krities in hierdie dokumentasie- en kodifikasieonderneming sal wees. Lemmatiseringsprosedures sal aanbeveel word om die vaslegging van die taal- en inheemsekennissstelsel van die Khoisan te bevorder. Op hierdie manier sal die Khoisantale verlewendig word en navorsing bydra tot Khoisantaalontwikkeling.

Sleutelwoorde: KHOISANTALE, ONDERNAGEVORSTE TALE, TAALDOKUMENTASIE EN -KODIFIKASIE, WOORDEBOEK, LEKSIKOGRAFIESE WERKE, LEMMATISERINGSPROSEDURES, TAALKUNDIGE EN INHEEMSE KENNIS, TAALINSTANDHOUDING EN -VERHEFFING, BOTSWANA

Montse Corrius and Dídac Pujol

Abstract: In view of the benefits of both monolingual and bilingual dictionaries, a new type of dictionary which combines the strong points of a monolingual learner's dictionary with those of a bilingual dictionary was designed and introduced into some Catalan primary and secondary schools: the *Easy English Dictionary with a Catalan-English Vocabulary*. This article looks in detail at this new kind of dictionary: its philosophy, the way it functions, its advantages over other kinds of dictionaries and the fact that the monolingual part is specifically aimed at Catalan learners of English. Additionally, the article deals with the pedagogical functions of

illustrations as well as the adequacy of the dictionary to the lexical needs and requirements of Catalan learners of English in primary and secondary education.

Keywords: FOREIGN LANGUAGE LEARNING, BILINGUALISED DICTIONARIES, ILLUSTRATIONS, GLOCALISATION, PEDAGOGICAL DEFINITIONS, CATALAN LEARNERS OF ENGLISH, LEXICOGRAPHY

Opsomming: 'n Tweetalig verklarende Engelse woordeboek vir sprekers van Katalaans. Gesien die voordele van sowel eentalige as tweetalige woordeboeke, is 'n nuwe soort woordeboek wat die sterk punte van 'n eentalige aanleerderswoordeboek met dié van 'n tweetalige woordeboek kombineer, ontwerp en ingevoer in sekere Katalaanse primêre en sekondêre skole: die *Easy English Dictionary with a Catalan-English Vocabulary*. Hierdie artikel kyk in besonderhede na dié nuwe soort woordeboek: sy filosofie, die manier waarop dit funksioneer, sy voordele bo ander soorte woordeboeke en die feit dat die eentalige deel spesifiek gerig is op Katalaanse aanleerders van Engels. Daarbenewens behandel die artikel die opvoedkundige funksies van illustrasies, asook die leksikale behoeftes en vereistes van Katalaanse aanleerders van Engels in die primêre en sekondêre onderwys.

Slutelwoorde: VREEMDETAALANLEER, TWEETALIG VERKLARENDE WOORDE-BOEKE, ILLUSTRASIES, GLOKALISERING, OPVOEDKUNDIGE DEFINISIES, KATALAANSE AANLEERDERS VAN ENGELS, LEKSIKOGRAFIE

Een digitaal compilatiecorpus historisch Nederlands

123-142

Evie Coussé

Samenvatting: In deze bijdrage wordt een digitaal compilatiecorpus historisch Nederlands voorgesteld dat historische teksten uit verschillende bestaande bronnenverzamelingen samenbrengt tot een methodologisch verantwoorde steekproef die de gehele geschiedenis van het Nederlands overspant. Het compilatiecorpus bestaat uit twee deelcorpora die elk een stuk van de gehele tijdsperiode bestrijken en die elk één bepaald type taalgebruik weerspiegelen. Het deelcorpus ambtelijke teksten beoogt het regionaal gekleurde taalgebruik te representeren dat typisch is voor de geschreven taal uit de middeleeuwen en bevat een selectie van lokale ambtelijke teksten uit de drie dialectstreken Vlaanderen, Brabant en Holland voor de tijdsperiode van 1250 tot 1800. Het deelcorpus narratieve teksten beoogt dan weer het geschreven taalgebruik in Holland evenwichtig te representeren vanaf het einde van de zestiende eeuw tot vandaag. De evenwichtige samenstelling van het compilatiecorpus maakt het mogelijk om taalveranderingen ononderbroken in de tijd en ruimte te volgen vanaf het vroegste Nederlands tot vandaag.

Slutelwoorden: CORPUS, CORPUSVERZAMELING, CORPUSMETHODOLOGIE, DIGITALISERING, AMBTELIJKE TEKSTEN, NARRATIEVE TEKSTEN, HISTORISCHE TAALKUNDE, NEDERLANDS, MIDDELNEDERLANDS, NEDERLANDSE DIALECTEN

Abstract: A Digital Compilation Corpus Historical Dutch. In this article, a digital compilation corpus of historical Dutch is presented that brings together historical texts from different source collections in a methodologically motivated sample spanning the whole history of Dutch. The compilation corpus consists of two subcorpora which each covers a part of the complete time span and which each reflects one type of specific language use. The subcorpus of chancellery texts aims to represent the regionally coloured language use typical of the written language of the Middle Ages and contains a selection of local chancellery texts from the three dialect regions Flanders, Brabant and Holland for the time span from 1250 to 1800. The subcorpus of narrative texts aims to give a balanced representation of the written language use in Holland from the end of the sixteenth century to the present day. The balanced composition of the compilation corpus enables the user to follow language changes uninterruptedly in time and space from the earliest Dutch to the present day.

Keywords: CORPUS, CORPUS COLLECTION, CORPUS METHODOLOGY, DIGITALIZING, CHANCELLERY TEXTS, NARRATIVE TEXTS, HISTORICAL LINGUISTICS, DUTCH, MIDDLE DUTCH, DUTCH DIALECTS

Eduardo de Gregorio-Godeo

Abstract: Through a focus on word-combination analysis in bilingual dictionaries, this article presents the epistemological and methodological background for an ongoing research and editorial project aiming to produce an English–Spanish dictionary of multi-word combinations. After a discussion of the treatment of word combinations as a phenomenon in different types of dictionaries, the lexicographic process guiding the elaboration of the dictionary is described. In addition to the preliminary plan and the fieldwork undertaken for this dictionary-making project, a detailed account is given of the principles determining the inclusion of entries and their presentation within the dictionary. The typology of word combinations included in the dictionary and the structure of entries is accordingly dealt with prior to making some remarks regarding the final presentation-and-revision stage currently being carried out. Because this article is based on current research intending to compile an English–Spanish dictionary of multi-word expressions, emphasis is constantly laid on a usage context where the source language is English and the target language Spanish. By considering the potential users of the English–Spanish word-combination dictionary examined here, some concluding remarks are made with regard to the educational implications of this kind of dictionary primarily aimed at intermediate- to advanced-level Spanish-speaking EFL learners.

Keywords: MULTI-WORD EXPRESSIONS, MULTI-WORD COMBINATIONS, COLLOCATIONS, IDIOMATIC EXPRESSIONS, ENGLISH–SPANISH BILINGUAL DICTIONARIES, LEXICOGRAPHY, PHRASEOLOGICAL UNITS

Opsomming: Opmerkings oor die bewerking van 'n Engels–Spaanse woordeboek van woordverbindings.

Deur op die ontleding van woordverbindings in tweetalige woordeboeke te fokus, gee hierdie artikel die epistemologiese en metodologiese agtergrond vir 'n voortgesette navorsings- en redigeringsprojek met as doel die totstandbrenging van 'n Engels–Spaanse woordeboek van meerwoordige verbindinge. Na 'n bespreking van die behandeling van woordverbindings as 'n verskynsel in verskillende woordeboeksoorte, word die leksikografiese proses beskryf wat die bewerking van die woordeboek rig. Benewens die voorlopige plan en die veldwerk gedoen vir hierdie woordeboeksamestellingsprojek, word 'n uitvoerige verslag gegee van die beginsels wat die insluiting van inskrywings en hul aanbieding in die woordeboek bepaal. Die tipologie van die woordverbindings ingesluit in die woordeboek en die struktuur van die inskrywings word dus ook behandel voor daar 'n aantal opmerkings gemaak word oor die finale aanbieding- en hersieningsstadium wat tans voltooi word. Omdat hierdie artikel gebaseer is op huidige navorsing met die doel om 'n Engels–Spaanse woordeboek van meerwoordige uitdrukkings saam te stel, word die klem gedurig geplaas op 'n gebruikerskonteks waar die brontaal Engels en die doeltaal Spaans is. Deur inagneming van die potensiële gebruikers van die Engels–Spaanse woordeboek van woordverbindings wat hier bespreek word, word 'n aantal slot-opmerkings gemaak met betrekking tot die opvoedkundige implikasies van hierdie soort woordeboek wat primêr gerig is op middelbare- tot gevorderdevlak- Spaanssprekende EVT-aanleerders.

Sleutelwoorde: MEERWOORDIGE UITDRUKKINGS, MEERWOORDIGE VERBINDINGS, KOLLOKASIES, IDIOMATIESE UITDRUKKINGS, ENGELS–SPAANSE TWEETALIGE WOORDEBOEKE, LEKSIKOGRAFIE, FRASEOLOGIESE EENHEDE

Gilles-Maurice de Schryver

Abstract: Zulu uses a conjunctive writing system, that is, a system whereby relatively short linguistic words are joined together to form long orthographic words with complex morphological structures. This has led to the so-called 'stem tradition' in dictionary making — for Zulu, as well as for most other Bantu languages. Given this lemmatization approach has been found to be inadequate for young learners (who fail to isolate stems), the development of a new approach was imperative for them, but until recently deemed impossible to implement. In this paper it is argued that it is now perfectly possible to reverse the unproductive trend, and to opt for the lemmatization of full words for all but one of the word classes in Bantu. This revolution is made possible thanks to the recent availability of relatively large corpora, with which the really frequent citation options may be pinpointed. Rather than a mission statement, this paper offers the result for all word classes. To do so, an actual guide to the use of a Zulu dictionary is re-represented and annotated.

Keywords: ZULU, BANTU, DICTIONARY, USAGE GUIDE, MINI-GRAMMAR, WORD CLASSES, STEM VS. WORD LEMMATIZATION, CORPUS, USER-FRIENDLY

Samenvatting: Bantoe lexicografie radicaal omgooien — een gevalsanalyse voor

Zoeloe. Zoeloe maakt gebruik van een conjunctief schrijfsysteem, d.w.z. een systeem waarbij relatief korte linguïstische woorden vast aan elkaar geschreven worden met lange orthografische woorden tot gevolg, die ook nog complexe morfologische structuren vertonen. Dit heeft geleid tot wat men de 'stam traditie' in de lexicografie is gaan noemen — voor Zoeloe, alsook voor de meeste andere Bantoe-talen. Aangezien deze lemmatisatie-aanpak ongeschikt is gebleken voor jonge gebruikers (die woordstammen maar niet kunnen isoleren), moest voor hen een nieuwe aanpak ontwikkeld worden. Tot voor kort werd zo'n aanpak echter als niet-implementeerbaar beschouwd. In dit artikel wordt geargumenteed dat het vandaag de dag perfect mogelijk is om de onproductieve trend om te keren, en om te kiezen voor het lemmatiseren van volledige woorden voor alle woordklassen op één na in Bantoe. Deze radicale ommezwai werd mogelijk gemaakt dankzij het recent beschikbaar komen van relatief grote corpora, waarmee de echt frequente opties qua trefwoordkeuzes bepaald kunnen worden. In de plaats van louter de beschrijving van een doelstelling, biedt dit artikel oplossingen voor alle woordklassen. Daartoe wordt de effectieve gebruikersgids van een Zoeloe woordenboek voorgesteld en van commentaar voorzien.

Sleutelwoorden: ZOELOE, BANTOE, WOORDENBOEK, GEBRUIKERSGIDS, MINIGRAMMATICA, WOORDKLASSEN, STAM- VS. WOORD-LEMMATISATIE, CORPUS, GEBRUIKSVRIENDELIJK

L'ingénierie lexicale ou la description d'un objet entre
l'invention et la découverte

202-211

Jean-Nicolas De Surmont

Résumé: Résoudre des problèmes théoriques constitue également résoudre des problèmes lexicaux. C'est ce que nous avons baptisé *l'ingénierie lexicale*, processus d'évaluation et de description d'une activité ou d'une discipline et de création de termes ou de lexies pouvant satisfaire les besoins théoriques du chercheur. La nécessité de recourir à l'ingénierie lexicale peut apparaître dans différents contextes scientifiques notamment les études transdisciplinaires, les études diachroniques, l'harmonisation interlinguistique, etc. Nous présentons donc différents cas de figures notamment dans le cadre de nos travaux sur la poésie vocale.

Mots-clés: INGÉNIERIE LEXICALE, RÉOLUTION DE PROBLÈME (LEXIQUE), LEXICOLOGIE, TERMINOLOGIE, ÉPISTÉMOLOGIE

Abstract: Lexical Engineering or the Description of an Object between Invention

and Discovery. Solving theoretical problems also involves solving lexical problems. This we have named *lexical engineering*, a process of evaluation and description of an activity or a discipline and the creation of terms or lexical items, which have to satisfy the theoretical needs of the researcher. The necessity to resort to lexical engineering becomes apparent in different scientific contexts, notably transdisciplinary studies, diachronic studies, interlinguistic harmonization, etc. We therefore present different kinds of figurative senses notably as part of our work on vocal poetry.

Keywords: LEXICAL ENGINEERING, SOLUTION OF (LEXICAL) PROBLEMS, LEXICOLOGY, TERMINOLOGY, EPISTEMOLOGY

Le dictionnaire comme outil d'enseignement des langues
au Gabon

212-233

Guy-Modeste Ekwa Ebanéga

Résumé: Le but de cet article est de montrer dans quelle mesure le dictionnaire peut être un outil d'enseignement des langues gabonaises. Dans un pays, comme le Gabon, caractérisé par une pluralité de langues locales et étrangères, le dictionnaire sera non seulement un ouvrage de référence contenant l'ensemble des mots d'une langue et fournissant pour chacun des données phonétiques, morphologiques, sémantiques, étymologiques etc. Il sera également un outil didactique permettant aux étudiants et aux élèves d'acquérir une compétence nécessaire de leurs langues. Il sera encore un moyen efficace qui va permettre aux usagers de maîtriser leurs langues et dépasser les frontières linguistiques qui existent entre les langues.

Mots clés: DICTIONNAIRE, LANGUES GABONAISES, ENSEIGNEMENT, UNITÉS LEXICOGRAPHIQUES, STRUCTURE DU DICTIONNAIRE, PHONÉTIQUE, MORPHOLOGIE, SÉMANTIQUE, VOCABULAIRE, ÉTYMOLOGIE

Abstract: The Dictionary as Tool for Teaching the Gabonese Languages. The aim of this article is to show to what extent the dictionary can be a tool for teaching the Gabonese languages. In a country like Gabon, characterized by a multiplicity of local and foreign languages, the dictionary will not only be a reference work containing a collection of the words of a language and providing for each its phone-

tic, morphologic, semantic and etymologic etc. data. It will also be a didactic tool allowing students and pupils to acquire the necessary competence in their languages. It will further be an efficient means which will allow users to master their languages and to overcome the linguistic boundaries existing between the languages.

Keywords: DICTIONARY, GABONESE LANGUAGES, TEACHING, LEXICOGRAPHIC UNITS, DICTIONARY STRUCTURE, PHONETICS, MORPHOLOGY, SEMANTICS, VOCABULARY, ETYMOLOGY

Does Johnson's Prescriptive Approach Still Have a Role
to Play in Modern-Day Dictionaries?

234-247

Rufus H. Gouws and Liezl Potgieter

Abstract: Samuel Johnson's dictionary (1755) confirmed both the status of dictionaries as authoritative sources of (linguistic) knowledge and the prescriptive approach in lexicography. This approach prevailed for a long time. During the last decades the descriptive approach came to the fore, aptly supported by the increased reliance on lexicographic corpora. Modern-day lexicography has also witnessed the introduction of a third approach, i.e. the proscriptive approach, which includes features of both the prescriptive and the descriptive approach. This article investigates the occurrence of the prescriptive, descriptive and proscriptive approaches in modern-day dictionaries. A distinction is made between dictionaries focusing on language for general purposes and dictionaries focusing on languages for special purposes. It is shown that users rely on dictionaries as prescriptive reference sources and expect lexicographers to provide them with an answer to the specific question that prompted the dictionary consultation process. It is argued that knowledgeable dictionary users must be able to achieve an unambiguous retrieval of information and must be able to rely on the dictionary to satisfy their specific cognitive or communicative needs. Here the proscriptive approach plays an important role.

Keywords: COGNITIVE FUNCTION, COMMUNICATION FUNCTION, CULTURE-DEPENDENT, DESCRIPTIVE, EXACT PROSCRIPTION, EXCLUSIVE PROSCRIPTION, LGP DICTIONARIES, LSP DICTIONARIES, NON-RECOMMENDED FORM, PRESCRIPTIVE, PROSCRIPTIVE, RECOMMENDATION, TYPES OF USERS, USER PERSPECTIVE.

Opsomming: Het Johnson se preskriptiewe benadering nog 'n rol te speel in moderne woordeboeke?

Samuel Johnson se woordeboek (1755) het die status van woordeboeke as gesaghebbende houers van (taalkundige) kennis, maar eweneens die preskriptiewe benadering in leksikografie gevestig. Hierdie benadering het lank gegeld. Gedurende die onlangse dekades het die deskriptiewe benadering op die voorgrond getree, sterk ondersteun deur toenemende benutting van korpora. Moderne leksikografie het 'n derde benadering beleef, te wete die proskriptiewe benadering wat kenmerke van sowel die preskriptiewe as die deskriptiewe benadering bevat. Hierdie artikel ondersoek die voorkoms van die preskriptiewe, deskriptiewe en proskriptiewe benadering in moderne woordeboeke. 'n Onderskeid word gemaak tussen algemene en vakwoordeboeke. Daar word aangetoon dat gebruikers op woordeboeke staatmaak as preskriptiewe naslaanbronne en dit van leksikograwe verwag om aan hulle antwoorde te verskaf op die spesifieke vrae wat tot die woordeboekraadpleging aanleiding gegee het. Kundige woordeboekgebruikers moet daartoe in staat wees om 'n ondubbelsinnige ontsluiting van inligting te bereik en hulle woordeboek te kan vertrou vir die bevrediging van spesifieke kognitiewe en kommunikatiewe behoeftes. Hier speel die proskriptiewe benadering 'n wesenlike rol.

Sleutelwoorde: AANBEVELING, ALGEMENE WOORDEBOEKE, DESKRIPTIEF, EKSKLUSIEWE PROSKRIPSIE, GEBRUIKERSPERSPEKTIEF, GEBRUIKERSTIPES, KOGNITIEWE FUNKSIE, KOMMUNIKATIEWE FUNKSIE, KULTUURGEBONDE, NIE-AANBEVOLE VORM, PRESIESE PROSKRIPSIE, PRESKRIPTIEF, PROSKRIPTIEF, VAKWOORDEBOEKE

Firming up the Foundations: Reflections on Verifying the
Quotations in a Historical Dictionary, with Reference to
A Dictionary of South African English on Historical Principles

248-271

Sheila Hicks

Abstract: *A Dictionary of South African English on Historical Principles* (DSAEHist) is rooted in quotation evidence. It contains just over 8 000 South African English entries, with about 45 000 citations to support those words included as headwords in the dictionary. Using the legacy electronic format in which DSAEHist was typeset, the Dictionary Unit for South African English embarked on a digitising process of DSAEHist, during which it became clear that the quotations would benefit from a full review involving the verification of all quotations against their original sources. This article examines the evolution of the quotation verifica-

tion project from its beginnings as an entirely manual exercise to its current use of software developed for the purpose. Some of the project's achievements, such as antedatings and primary source identification, are highlighted, and challenges, such as unverifiable quotations and sometimes highly convoluted research paths, are described. In addition to this, the article looks at the necessarily systematic nature of quotation handling and the main types of considerations determining methodology (for example, lexicographic, bibliographic and typographic requirements).

Keywords: DICTIONARY, SOUTH AFRICAN ENGLISH, HISTORICAL PRINCIPLES, VERIFICATION, QUOTATION, CITATION, ACCURACY

Opsomming: Verstewiging van die fundamente: Gedagtes oor die kontrolering van aanhalings in 'n historiese woordeboek, met verwysing na *A Dictionary of South African English on Historical Principles*. *A Dictionary of South African English on Historical Principles* (DSAEHist) het ontstaan uit aanhalingsbewysmateriaal. Dit bevat net oor 8 000 inskrywings van Suid-Afrikaanse Engels, met ongeveer 45 000 sitate om daardie woorde te staaf wat as trefwoorde in die woordeboek ingesluit is. Deur die argaïese elektroniese formaat te gebruik waarin die DSAEHist geset is, het die Woordeboekeenheid van Suid-Afrikaanse Engels 'n digitaliseringsproses van die DSAEHist onderneem waartydens die duidelik geword het dat die aanhalings sal baat by 'n volledige hersiening wat die kontrolering van alle aanhalings in hulle oorspronklike bronne behels. Die artikel ondersoek die vordering van die aanhalingskontroleringsprojek vanaf sy begin as 'n algehele handtaak tot sy huidige gebruik van programmatuur wat vir die doel ontwikkel is. 'n Aantal van die projek se suksesse soos vroeëre daterings en primêrebrontifikasie word uitgelig, en uitdagings soos onkontroleerbare aanhalings en somtyds hoogs verstrengelde navorsingsroetes word beskryf. Hierbenewens kyk die artikel na die noodsaaklik sistematiese aard van aanhalingshantering en die hoofsoorte oorwegings wat metodologie (byvoorbeeld, leksikografiese, bibliografiese en tipografiese vereistes) bepaal.

Sleutelwoorde: WOORDEBOEK, SUID-AFRIKAANSE ENGELS, HISTORIESE BEGINSELS, KONTROLERING, AANHALING, SITAAT, NOUKEURIGHEID

Access Routes of Internet Finance Dictionaries: Present
Solutions and Future Opportunities

272-289

Deny Arnos Kwary

Abstract: Lexicographers working on finance dictionaries have not properly exploited the fast development of the Internet. This is revealed by the poor utilization of the access routes found in current Internet finance dictionaries. Consequently, users cannot effectively and efficiently find answers to their lexicographical problems. Firstly, there are Internet finance dictionaries which lack technological features and can simply be called meagre Internet dictionaries. Secondly, there are Internet finance dictionaries which utilize so many technological features that users incur high lexicographical information costs. In order to create better access routes, a sound theoretical foundation has to be established. This article shows that the implementation of the modern theory of lexicographical functions, which focuses on the users, results in a better design for future Internet finance dictionaries. With the proper theoretical basis, lexicographers will be able to create state-of-the-art dictionaries that can provide effective and efficient solutions to lexicographical problems.

Keywords: DICTIONARY, PAPER DICTIONARY, INTERNET DICTIONARY, LSP DICTIONARY, FINANCE DICTIONARY, FINANCIAL TERMS, LEXICOGRAPHY, LEXICOGRAPHICAL FUNCTIONS, TEXT RECEPTION, USER NEEDS, USER SITUATION, ACCESS ROUTES, SEARCH OPTIONS, LEXICOGRAPHICAL INFORMATION COSTS

Opsomming: Toegangsroetes van Internet- finansiële woordeboeke: Huidige oplossings en toekomstige geleenthede. Leksikograwe wat aan finansiële woordeboeke werk, het nie die vinnige ontwikkeling van die Internet behoorlik benut nie. Dit blyk uit die gebrekkige aanwending van die toegangsroetes wat in huidige Internet- finansiële woordeboeke aangetref word. Gevolglik kan gebruikers nie doeltreffend en doelmatig antwoorde kry op hul leksikografiese probleme nie. Eerstens is daar Internet- finansiële woordeboeke waarin tegnologiese kenmerke ontbreek en wat gewoon karige Internet-woordeboeke genoem kan word. Tweedens is daar Internet- finansiële woordeboeke wat so baie tegnologiese kenmerke aanwend dat gebruikers hoë leksikografiese inligtingskoste oploop. Om beter toegangsroetes te skep, moet 'n deeglike teoretiese grondslag gevestig word. Hierdie artikel toon dat die toepassing van die moderne teorie van leksikografiese funksies wat op die gebruikers fokus, lei tot 'n beter ontwerp vir toekomstige Internet- finansiële woordeboeke. Met die gepaste teoretiese basis, sal leksikograwe in staat wees om woordeboeke te skep wat die jongste tegnologie gebruik om doeltreffende en doelmatige oplossings vir leksikografiese probleme te bied.

Sleutelwoorde: WOORDEBOEK, PAPIERWOORDEBOEK, INTERNETWOORDEBOEK, TSD-WOORDEBOEK, FINANSIËLE WOORDEBOEK, FINANSIËLE TERME, LEKSIKOGRAFIE, LEKSIKOGRAFIESE FUNKSIES, TEKSONTVANGS, GEBRUIKERSBEHOEFTE, GEBRUIKERSITUASIE, TOEGANGSROETES, SOEKKEUSES, LEKSIKOGRAFIESE INLIGTINGSKOSTE

Multimodal Lexicography: The Representation of Meaning
in Electronic Dictionaries

290-306

Robert Lew

Abstract: One finding of user studies is that information on meaning tends to be what dictionary users want most from their dictionaries. This is consistent with the traditional image of the dictionary as a repository of meanings of words, and this is also borne out in definitions of the item *DICTIONARY* itself as given in dictionaries. While this popular view has not changed much, the growing role of electronic dictionaries can change the lexicographers' approach to meaning representation. Traditionally, paper dictionaries have explained words with words, using either a definition or an equivalent, and occasionally a line-drawn picture. However, a prominent feature of the electronic medium is its multimodality, and this offers potential for the description of meaning. While it is much easier to include pictorial content, electronic dictionaries can also hold media objects which paper cannot carry, such as audio, animation or video. Publishers are drawn by the attraction of these new options, but are they always functionally useful for the dictionary users? In this article, the existing evidence is examined, and informed guesses are offered where evidence is not yet available.

Keywords: ELECTRONIC DICTIONARY, MEANING, ILLUSTRATION, ANIMATION, AUDIO, SOUND EFFECTS, VIDEO, MULTIMODALITY, SPECIALIZED LEXICOGRAPHY, LEARNER'S DICTIONARY

Opsomming: Multimodale leksikografie: Die voorstelling van betekenis in elektroniese woordeboeke. Een bevinding van gebruikerstudies is dat inligting oor betekenis dit blyk te wees wat woordeboekgebruikers die meeste van hul woordeboeke verlang. Dit is in ooreenstemming met die tradisionele beeld van die woordeboek as 'n bewaarplek van die betekenis van woorde, en dit word ook bevestig deur die definisies van die item *WOORDEBOEK* self soos aangebied in woordeboeke. Terwyl hierdie populêre siening nie veel verander het nie, kan die toenemende rol van elektroniese woordeboeke leksikografiese benadering tot betekenisvoorstelling verander. Tradisioneel het papierwoordeboeke woorde met woorde verduidelik deur óf 'n definisie, óf 'n ekwivalent te gebruik, en soms 'n lyngetekende illustrasie. 'n Opvallende kenmerk van die elektroniese medium is sy multimodaliteit, en dit bied 'n moontlikheid vir die beskrywing van betekenis. Terwyl dit baie makliker is om illustratiewe inhoud in te sluit, kan elektroniese woordeboeke ook mediaobjekte bevat wat papier nie kan oordra nie, soos oudio, animasie en video. Uitgewers word aangetrek deur hierdie nuwe keuses, maar is hulle altyd funksioneel nuttig vir die woordeboekgebruikers? In hierdie artikel word bestaande getuigenis ondersoek en ingeligte raaiskote aangebied waar getuigenis nog nie beskikbaar is nie.

Sleutelwoorde: ELEKTRONIESE WOORDEBOEK, BETEKENIS, ILLUSTRASIE, ANIMASIE, OUDIO, KLANKEFFEKTE, VIDEO, MULTIMODALITEIT, GESPECIALISEERDE LEKSIKOGRAFIE, AANLEERDERSWOORDEBOEK

The *Tshivenḁa-English Ṱhalusamaipfi / Dictionary* as a Product
of South African Lexicographic Processes

307-325

Mbulungeni Madiba and Dion Nkomo

Abstract: The publication of a dictionary is regarded as the result of a lexicographic process. Three subtypes of a lexicographic process have been noted, namely the primary comprehensive, the secondary comprehensive and the dictionary specific lexicographic processes. In South Africa, the three lexicography processes correspond to the respective mandates of the Pan South African Language Board (PanSALB), the National Lexicography Units (NLUs) and the editorial teams involved in the compilation of the specific dictionaries. This hierarchical arrangement of the lexicographic practice is supported by the government within the country's national multilingual policy which was lauded in linguistic and lexicographic circles as a triumph for cultural democracy. It is almost a decade since these planned lexicographic processes have been in place. It seems the right time to consider the products of these South African lexicographic processes which are envied by many foreign lexicographers, especially in Africa. Accordingly, the article evaluates these lexicographic processes with special reference to the *Tshivenḁa-English Ṱhalusamaipfi / Dictionary*. Specifically, it addresses the question: To what extent does this dictionary represent lexicographic development in the

indigenous South African languages which were marginalised before the establishment of the NLU's? A few insights are drawn from modern lexicographic theories for the general improvement of future lexicographic practice in languages with limited lexicographic tools such as Venda.

Keywords: LEXICOGRAPHIC PROCESS, LEXICOGRAPHIC PLANNING, PANSALB, NATIONAL LEXICOGRAPHY UNITS, LEXICOGRAPHIC PRACTICE, METALEXICOGRAPHY, DICTIONARY, BILINGUAL DICTIONARY, MACROSTRUCTURE, MICROSTRUCTURE

Opsomming: *Die Tshivenda-English Thalusamaipfi / Dictionary as 'n produk van Suid-Afrikaanse leksikografiese prosesse.* Die publikasie van 'n woordeboek word beskou as die resultaat van 'n leksikografiese proses. Drie ondersoorte van 'n leksikografiese proses is onderskei, naamlik die primêr omvattende, die sekondêr omvattende en die woordeboek-spesifieke leksikografiese prosesse. In Suid-Afrika stem die drie leksikografiese prosesse ooreen met die onderskeie mandate van die Pan-Suid-Afrikaanse Taalraad (PanSAT), die Nasionale Leksikografie-eenhede (NLE's) en die redaksiespanne betrokke by die samestelling van die bepaalde woordeboeke. Hierdie hiërargiese rangskikking van die leksikografiese praktyk word ondersteun deur die regering binne die land se nasionale veeltalige beleid wat in taalkundige en leksikografiese kringe geloof is as 'n triomf vir kulturele demokrasie. Dit is byna 'n dekade sedert hierdie beplande leksikografiese prosesse in plek is. Dit lyk na die regte tyd om die produkte van hierdie Suid-Afrikaanse leksikografiese prosesse te beskou wat deur baie vreemde leksikograwe, veral in Afrika, beny word. Gevolglik beoordeel die artikel hierdie leksikografiese prosesse met spesiale verwysing na die *Tshivenda-English Thalusamaipfi / Dictionary*. Dit roer veral die vraag aan: Tot watter mate verteenwoordig hierdie woordeboek leksikografiese ontwikkeling in die inheemse Suid-Afrikaanse tale wat gemarginaliseer is voor die totstandkoming van die NLE's? 'n Aantal insigte word verkry van moderne leksikografiese teorieë vir die algemene verbetering van die toekomstige leksikografiese praktyk in tale met beperkte leksikografiese gereedskap, soos Venda.

Sleutelwoorde: LEKSIKOGRAFIESE PROSES, LEKSIKOGRAFIESE BEPLANNING, PANSAT, NASIONALE LEKSIKOGRAFIE-EENHEDE, LEKSIKOGRAFIESE PRAKTYK, METALEKSIKOGRAFIE, WOORDEBOEK, TWEETALIGE WOORDEBOEK, MAKROSTRUKTUUR, MIKROSTRUKTUUR

The Monolingual Lusoga Dictionary Faced with Demands
from a New User Category

326-350

Minah Nabirye and Gilles-Maurice de Schryver

Abstract: In this article, a case is presented of an existing dictionary that is aimed at users with a minimum of primary 7 education, now faced with demands from users in primary 1–3. The reason for this demand is the result of the fact that Lusoga is currently being implemented as a medium of instruction in Uganda, in an environment where there is hardly any literature to serve the intended purpose. A review of the existing literature in and on Lusoga shows that the monolingual Lusoga dictionary — *Eiwanika ly'Olusoga* (WSG) — is the only reference work with essential information, in Lusoga, that can initiate the teaching of Lusoga at the elementary level. Although the information in the WSG may fit the purpose at hand, that information is mainly presented as a summary, with statements of conclusions only. Explanations to ease its access to the new user are thus missing. Findings from a pilot study conducted by the National Curriculum Development Centre on the implementation of the teaching of Lusoga reveal that the new user is not only the primary 1–3 pupil, but also the teacher who will need to instruct that pupil. Since children's literature requires additional consideration beyond what can be presently availed, and since the WSG was actually compiled for an advanced user, the focus is shifted from the primary 1–3 pupil to the primary teacher. For that teacher, it is suggested to compile an additional Guide, expanding on the various extra-matter texts and especially the Language Portrait found in the WSG. This is done on the assumption that once the information is expanded and re-represented, a teacher will be able to combine the information in the Guide with that in the WSG, in order to make a Lusoga syllabus from which to draft Lusoga lessons. Although the ideal would of course be to be able to produce fully-fledged customised primers from scratch, this article's main argument is that in the absence of both human and financial resources to do so, one can reuse and expand on the data found in an existing higher-level dictionary.

Keywords: LANGUAGE POLICY, MOTHER-TONGUE EDUCATION, LUSOGA, UGANDA, PRIMER, SYLLABUS, GUIDE, ELEMENTARY USER, PRIMARY TEACHER, TEACHER TRAINING, ORTHOGRAPHY, GRAMMAR, LINGUISTIC INFORMATION, MONOLINGUAL DICTIONARY, EXTRA-MATTER TEXTS, LANGUAGE PORTRAIT, PICTORIAL ILLUSTRATIONS

Obufunze: *Eiwanika ly'Olusoga lizuseeku omukozesa ataali muluubilile.* Mu lupapula muno mulagibwamu engeli *Eiwanika ly'Olusoga* elyawandiikilwa omukozesa atuuseeku mu kyomusanvu bwe lizuseeku omukozesa okuva mu kibiina kyolubelyebelye okutuuka mu kyokusatu. Kino

kiidhie lwa kuba ensomesa y'olulimi Olusoga eli kuteebwa mu nkola aye ng'ebyetaagisa okutuukiliza omulimu guno bikaali kutuukilizibwa. Okwekeenenia kw'ebiwandiiko ebiliwo ku oba mu Lusoga ebisobola okwemelezaawo ensomesa mu lulimi Olusoga kuzwile nti *Eiwanika* ni lyonka elilina ebyetaagibwa okusimba omusingi gw'ebyendhegelesa mu lulimi Olusoga ebisobola okutuukana n'ebyetaago by'omukozesa aluubibilwa mu kiseela kino. Waile ng'amakobo g'*Eiwanika* gaaliba gatuukana n'ebyetaago by'omukozesa ono, engeli ye gaategekebwa mu *Iwanika* teyanguyila mukozesa ono muyaaka kugeeyunila bukalamu. Okwinhohola kw'amakobo g'*Eiwanika* kwasinga kukolebwa mu musomo amakobo gano mwegaasibuka. Kale kyaba nti amakobo agandi gazila bulungi businziilo mu *Iwanika* busobola kwetengelela kuyamba omukozesa aluubibilwa. Ebyava mu kugezesa ensomesa y'ebyennimi enzaalilanwa mu Uganda okwakolebwa ekitongole kya National Curriculum Development Centre byazuula nti omusomi ti ni yenka ayenda okutendekebwa aye n'omusomesa agya akusomesa yeena ayenda obuyambi. Engeli ebivandiiko by'abaana abato bwe by'ekengelwa einho ate ng'omukozesa omuluubilile ow'*Eiwanika* yali muntu mukulu, eisila lili ku musomesa w'abasomi abo. Okutendeka omusomesa ono mu bimwetaagibwamu ng'asomesa Olusoga, akatabo akandi akalaga engeli y'okusomesaamu amakobo g'*Eiwanika* kaidha kuwandiikibwa okumulaga engeli y'ayinza okukozesa ebili mu nnhandhula ni mu nfaanana y'olulimi mu *Iwanika* okutegeka amasomo g'Olusoga ag'endhawulo. Waile nga kyali gwaine nti ebitabo ebiba eisila ku nsomesa y'Olusoga mu pulaimale n'ebyalisinze kwetaagibwa, olupapula luno lusinziile ku mbeela eliwo buti ey'eibula ly'ensako n'abakugu abanoonheleza ku Lusoga, n'okusalawo okukozesa ekiwandiiko ekiliwo mu kiseela kino okugaziya emigaso gya kyo eli okutembeeta ensomesa y'olulimi Olusoga ng'esinziilwa ku *Iwanika*.

Ebigambo ebikulu: EITEEKA LY'EBYENNIMI, ENDHEGELESA Y'ENNIMI ENZAALILANWA, OLUSOGA, UGANDA, ENTEGEKA Y'AMASOMO, OMUKOZESA WA P1–P3, OMUSOMESA WA PULAIMALE, ENTENDEKA Y'ABASOMESA BA PULAIMALE, WALIFU, GULAAMA, AMAKOBO GA KANALULIMI, EIWANIKA LY'OLULIMI OLULALA, EBIVANDIIKO BY'OMU BIKUGILO, ENFAANANA Y'OLULIMI, EBIFAANANI

The Treatment of Polysemy and Homonymy in Monolingual
General-purpose Dictionaries with Special Reference to
Isichazamazwi SesiNdebele

351-370

Eventhough Ndlovu and Sanelisiwe Sayi

Abstract: This article focuses on the treatment of polysemy and homonymy in general-purpose monolingual dictionaries with special reference to *Isichazamazwi SesiNdebele*. It was found that there are some inconsistencies in the treatment of polysemous and homonymous entries in this dictionary. The article shows that an overreliance on one criterion, particularly etymology, to distinguish polysemy and homonymy is often misleading and unreliable. Polysemy itself has its own inherent complexities, among these being the problem of determining the exact number of meanings of a polysemous lemma. When the meanings of a polysemous lemma are listed, the central or primary meaning, which is not always easily ascertainable, should come first. A holistic approach is proposed to distinguish polysemy and homonymy, which entails the use of the following criteria: etymology, relatedness vs unrelatedness of meaning, componential analysis, the identification of the central or core meaning and the test of ambiguity. Whatever results are obtained from a particular criterion, these findings must be compared with those of other criteria, and verified against native speakers' intuitive knowledge and introspective judgements.

Keywords: POLYSEMY, HOMONYMY, METAPHOR, CONCEPTUAL MEANING, ETYMOLOGY, HOMOPHONES, HOMOGRAPHS, LEMMA, SENSE, INTUITION, INTROSPECTION

Opsomming: Die behandeling van polisemie en homonimie in eentalige algemene woordeboeke met spesiale verwysing na *Isichazamazwi SesiNdebele*. Hierdie artikel fokus op die behandeling van polisemie en homonimie in algemene eentalige woordeboeke met spesiale verwysing na *Isichazamazwi SesiNdebele*. Daar is vasgestel dat daar 'n aantal inkonsekwensies in die behandeling van polisemie en homonimie inskrywings in hierdie woordeboek is. Die artikel toon dat 'n te groot steun op een kriterium, veral etimologie, om polisemie en homonimie te onderskei, dikwels misleidend en onbetroubaar is. Polisemie self het sy eie inherente gekompliseerdhede waarvan sommige die probleem is om die presiese aantal betekenis van 'n polisemie lemma te bepaal. Wanneer die betekenis van 'n polisemie inskrywing gelyk word, behoort die sentrale of primêre betekenis wat nie altyd maklik bepaalbaar is nie, eerste te kom. 'n Holistiese benadering word voorgestel om polisemie en homonimie te onderskei wat die gebruik van die volgende kriteria behels: etimologie, verwantskap teenoor nieverwantskap van betekenis, die identifikasie van die sentrale of kernbetekenis en die toets van dubbelsinnigheid. Watter resultate van 'n bepaalde kriterium ook verkry word, hierdie bevindinge moet vergelyk word met daardie van ander kriteria, en uiteindelik geverifieer word met moedertaalsprekers se intuïtiewe kennis en introspektiewe oordeel.

Sleutelwoorde: POLISEMIE, HOMONIMIE, METAFLOOR, KONSEPTUELE BETEKENIS, ETIMOLOGIE, HOMOFONE, HOMOGRawe, LEMMA, BETEKENIS, INTUÏSIE, INTROSPEKSIE

Affirming a Role for Specialised Dictionaries in Indigenous African Languages

371-389

Dion Nkomo

Abstract: One of the main problems facing speakers and language practitioners of indigenous African languages is the shortage of appropriate dictionaries for a variety of purposes. This lack results in users consulting any available but inappropriate dictionaries. Quite often, users are disappointed because a wrong dictionary does not normally provide the required assistance. Various functions, which the dictionary may serve, are sought in vain from inappropriate dictionaries and other terminological products. Consequently, the potential of lexicography in general and specialised lexicography in particular, remains unrealised owing to a variety of reasons. This article which mainly discusses the specialised dictionary, draws insights from Wiegand's (1984) general theory of lexicography and the theory of lexicographic functions (Bergenholtz and Tarp 1995, 2003; Tarp 2000, 2002, 2008) to affirm the role of specialised dictionaries in indigenous African languages and also to give insights into how such dictionaries may be produced.

Keywords: LEXICOGRAPHY, LSP LEXICOGRAPHY, METALEXICOGRAPHY, DICTIONARY HISTORY, DICTIONARY CRITICISM, DICTIONARY TYPOLOGY, DICTIONARY STRUCTURE, LSP DICTIONARY, AFRICAN LANGUAGES, LEXICOGRAPHIC FUNCTIONS

Opsomming: Die bevestiging van 'n rol vir gespesialiseerde woordeboeke in die

inheemse Afrikatale. Een van die hoofprobleme waarvoor sprekers en taalpraktisyns van inheemse Afrikatale te staan kom, is die tekort aan gepaste woordeboeke vir 'n verskeidenheid doeleindes. Hierdie gebrek lei daartoe dat gebruikers enige bekombare maar ongeskikte woordeboeke raadpleeg. Heel dikwels word gebruikers teleurgestel omdat 'n verkeerde woordeboek nie normaalweg die verlangde hulp verskaf nie. Verskillende funksies wat die woordeboek kan aanbied, word tevergeefs in ongeskikte woordeboeke en ander terminologiese produkte gesoek. Gevolglik bly die potensiaal van die leksikografie in die algemeen en die gespesialiseerde leksikografie in die besonder onverweselik vanweë 'n verskeidenheid redes. Hierdie artikel wat hoofsaaklik die gespesialiseerde leksikografie bespreek, verkry insigte uit Wiegand (1984) se algemene teorie van die leksikografie en die teorie van leksikografiese funksies (Bergenholtz and Tarp 1995, 2003; Tarp 2000, 2002, 2008) om die rol van gespesialiseerde woordeboeke in die inheemse Afrikatale te bevestig, en ook om insigte te verskaf in hoe sulke woordeboeke gemaak kan word.

Sleutelwoorde: LEKSIKOGRAFIE, TSD-LEKSIKOGRAFIE, METALEKSIKOGRAFIE, WOORDEBOEKGESKIEDENIS, WOORDEBOEKKRITIEK, WOORDEBOEKTIPOLOGIE, WOORDEBOEKSTRUKTUUR, TSD-WOORDEBOEK, AFRIKATALE, LEKSIKOGRAFIESE FUNKSIES

Die verifiëring, verfyning en toepassing van leksikografiese liniale vir Afrikaans

390-409

D.J. Prinsloo

Opsomming: Leksikografiese liniale vir Afrikaans en die Afrikatale is 'n dekade oud en word algemeen gebruik in die samestelling van woordeboeke. Die samestellers het dit tot dusver nie nodig geag om hierdie liniale te verifieer of te verfyning. Kritiek is egter uitgespreek op die samestelling van die Afrikaanse Liniaal en dit word in hierdie artikel opgevolg deur 'n poging tot verifiëring van die bestaande liniaal asook 'n herberekening of verfyning van die Afrikaanse Liniaal. Vir die verifiëring word 'n sogenaamde *stresfaktor* as die basiese benadering gebruik. Dertien liniale word bereken deur middel van 13 subkorpuse van Afrikaans wat doelbewus só saamgestel is dat dit die mees *ongunstige* toestande vir die bestaande liniaal skep ten einde te bepaal tot watter mate sodanige liniale afwyk van die Afrikaanse Liniaal. Verfyning van die Afrikaanse Liniaal word gedoen deur die gemiddelde van vyf liniale te neem wat gebaseer is op dié tipes tekskategorieë wat internasionaal in sogenaamde gebalanseerde en verteenwoordigende korpusontwerpe voorgehou word. Vir dié doel word korpuse saamgestel van koeranttekste, kreatiewe skryfwerk, religieuse tekste en sowel formele as informele taalgebruik. Die gemiddelde waardes van die Afrikaanse Liniaal en die verfynde liniaal word dan as 'n nuwe sogenaamde 2010 Liniaal vir Afrikaans voorgehou. Ten slotte word die onlangs voltooidede dele XII en XIII van die *Woordeboek van die Afrikaanse Taal* kortliks met die Afrikaanse Liniaal gemeet.

Sleutelwoorde: LEKSIKOGRAFIE, WOORDEBOEKE, ALFABETIESE KATEGORIEË, LEKSIKOGRAFIESE LINIAAL, BALANS, KORPUS, KORPUSDATA, OORBewERKING, ONDERBewERKING, KORPUSONTWERP

Abstract: The Verification, Refinement and Application of Lexicographic Rulers for Afrikaans.

Lexicographic rulers for Afrikaans and the African languages are a decade in existence and are generally used for the compilation of dictionaries. To date the compilers of these rulers did not feel the need to verify or to refine these rulers. Criticism has however been expressed against the ruler for Afrikaans and this is followed up in this article by an effort to verify the existing ruler and a recalculation or refinement of the Afrikaans Ruler. For verification a so-called *stress factor* is used as the basic approach. Thirteen rulers are calculated by means of 13 sub-corpora of Afrikaans purposely compiled to create the most *unfavourable* circumstances for the existing ruler in order to ascertain to what extent these rulers deviate from the Afrikaans Ruler. Refinement of the Afrikaans Ruler is done by calculating the average of five rulers based on those categories that are internationally being used in so-called balanced and representative corpora. For this purpose, corpora are compiled from newspaper texts, creative writing, religious texts and formal as well as informal texts. The average values of the Afrikaans Ruler and the refined ruler are then presented as a new so-called 2010 Ruler for Afrikaans. Finally the recently completed volumes XII and XIII of the *Woordeboek van die Afrikaanse Taal* will briefly be compared with the Afrikaans Ruler.

Keywords: LEXICOGRAPHY, DICTIONARIES, ALPHABETIC CATEGORIES, LEXICOGRAPHIC RULER, BALANCE, CORPUS, CORPUS DATA, OVER-TREATMENT, UNDER-TREATMENT, CORPUS DESIGN

Checking Knowledge in Online Encyclopaedias: Towards
a Behavioural Approach to Data Accessibility

410-424

Marcin Overgaard Ptaszynski

Abstract: This article outlines a new approach to data access in electronic encyclopaedias. Contrary to most of the existing research, which treats access as a lexicographer-dominated, structural concept, access is viewed here as a process which is essentially user-driven. The role of the lexicographer is to facilitate this process, so that it can become rapid and unimpeded, but their control of it should be reduced to a minimum. This can only be achieved if access to data is adjusted to the specific type of need for information. Accordingly, the article examines three forms of data access applicable in situations in which the user experiences the need for a finite, specific amount of information. The results of the examination confirm that access to data is indeed a process whose success depends on the interaction between the user, the data, and the type of need for information which the given reference work aims to satisfy.

Keywords: ENCYCLOPAEDIA, ELECTRONIC LEXICOGRAPHY, ACCESS, STRUCTURE, ACCESS ROUTE, SIMPLE INFORMATION NEED, COMPLEX INFORMATION NEED, KNOWLEDGE ACQUISITION

Opsomming: Die nagaan van kennis in aanlynensiklopedieë: Op weg na 'n gedragsbenadering tot datatoeganklikheid.

Hierdie artikel skets 'n nuwe benadering tot datatoegang in elektroniese ensiklopedieë. In teenstelling met die meeste bestaande navorsing wat toegang behandel as 'n leksikograaf beheerste, strukturele konsep, word toegang hier gesien as 'n proses wat hoofsaaklik gebruikersgedrewe is. Die rol van die leksikograaf is om hierdie proses te vergemaklik sodat dit vinnig en ongehinderd kan plaasvind, maar sy beheer daarvan behoort tot 'n minimum beperk te word. Dit kan slegs bereik word indien toegang tot data aangepas word by die spesifieke soort behoefte aan inligting. Gevolglik behandel die artikel drie maniere van datatoegang wat van toepassing is in situasies waarin die gebruiker die behoefte vir 'n definitiewe, spesifieke hoeveelheid inligting ondervind. Die resultate van die ondersoek bevestig dat toegang tot data inderdaad 'n proses is waarvan die sukses berus op die wisselwerking tussen die gebruiker, die data en die soort behoefte aan inligting wat die bepaalde naslaanwerk beoog om te bevredig.

Stelwoorde: ENSIKLOPEDIE, ELEKTRONIESE LEKSIKOGRAFIE, TOEGANG, STRUKTUUR, TOEGANGSROETE, EENVOUDIGE INLIGTINGSBEHOEFTE, KOMPLEKSE INLIGTINGSBEHOEFTE, KENNISVERKRYGING

Piet Swanepoel

Abstract: This article focuses on some of the problems raised by Atkins and Rundell's (2008) approach to the design of lexicographic definitions for members of lexical sets. The questions raised are how to define and identify lexical sets, how lexical conceptual models (LCMs) can support definitional consistency and coherence in defining members of lexical sets, and what the ideal content and structure of LCMs could be.

Although similarity of meaning is proposed as the defining feature of lexical sets, similarity of meaning is only one dimension of the broader concept of lexical coherence. The argument is presented that numerous conceptual lexical models (e.g. taxonomies, folk models, frames, etc.) in fact indicate, justify or explain how lexical items cohere (and thus form sets). In support of Fillmore's (2003) suggestion that definitions of the lexical items of cohering sets should be linked to such explanatory models, additional functionally-orientated arguments are presented for the incorporation of conceptual lexical models in electronic monolingual learners' dictionaries. Numerous resources exist to support the design of LCMs which can improve the functionality of definitions of members of lexical sets. A few examples are discussed of how such resources can be used to design functionally justified LCMs.

Keywords: DEFINITIONAL TEMPLATES, DEFINITIONAL CONSISTENCY, DEFINITIONAL COHERENCE, LEXICAL CONCEPTUAL MODELS

Opsomming: Verbetering van die funksionaliteit van woordeboekdefinisies vir leksikale versamelings: Die rol van definisiematryse, definisie-eenvormigheid, definisiesamehang en die inkorporering van leksikale konseptuele modelle. Hierdie artikel fokus op sommige van die probleme wat ter sprake kom deur Atkins en Rundell (2008) se benadering tot die ontwerp van leksikografiese definisies vir lede van leksikale versamelings. Die vrae wat gestel word, is hoe leksikale versamelings gedefinieer en geïdentifiseer moet word, hoe leksikale konseptuele modelle (LKM's) definisie-eenvormigheid en -samehang kan ondersteun by die definiëring van lede van leksikale versamelings en wat die ideale inhoud en struktuur van LKM's sou kon wees.

Alhoewel betekenissooreenkoms as dié definiërende kenmerk van leksikale versamelings voorgestel word, is betekenissooreenkoms net een dimensie van die breër konsep van leksikale samehang. Die argument word aangevoer dat verskeie konseptuele leksikale modelle (bv. taksonomieë, lekemodelle, rame, ens.) in werklikheid aandui, motiveer of verduidelik hoe leksikale items saamhang (en dus versamelings vorm). Ter ondersteuning van Fillmore (2003) se voorstel dat definisies van die leksikale items van samehangende versamelings met sulke verduidelikende modelle gekoppel moet word, word bykomende funksioneel-georiënteerde argumente aangebied vir die inkorporering van konseptueel leksikale modelle in elektroniese eentalige aanleerderswoordeboeke. Talle bronne bestaan vir die ondersteuning van die ontwerp van LKM's wat die funksionaliteit van definisies van lede van leksikale versamelings kan verbeter. Enkele voorbeelde word bespreek van hoe sulke bronne aangewend kan word vir die ontwerp van funksioneel gemotiveerde LKM's.

Sluitelwoorde: DEFINISIEMATRYSE, DEFINISIE-EENVORMIGHEID, DEFINISIESAMEHANG, LEKSIKALE KONSEPTUELE MODELLE

Sven Tarp

Abstract: Two main camps have been formed with regard to the philosophical and academic status of lexicography: one considering lexicography an independent scientific discipline, and the other opposing such a scientific status. This article discusses some of the arguments from the second camp and argues that lexicography should be considered an independent scientific discipline. The argumentation is based on the fact that the subject field of lexicography is different from the subject fields of any other discipline, including linguistics. In this sense, the concept of a lexicographical work is broader than the more reduced concept of a dictionary. Lexicographical works, including dictionaries, are considered cultural artefacts and utility tools produced in order to meet punctual information needs detected in society. In this way, they have during the millenniums covered almost all spheres of human activity and knowledge. The theory and science of lexicography should not focus on the differences regarding the specific content of all these works, but on aspects that unite them and are common to all of them. In this regard, some of the core characteristics of lexicography as an independent discipline are discussed together with its complex relation to other disciplines. Lexicographical theory is understood as a systematic set of statements about its subject field. Finally, the article argues that the fact that this theory may seem too abstract and difficult to some working lexicographers

does not in itself invalidate its independent scientific status, although a close relation between theory and practice is recommended.

Keywords: LEXICOGRAPHY, LEXICOGRAPHICAL THEORY, FUNCTION THEORY, ACADEMIC STATUS OF LEXICOGRAPHY, INDEPENDENT STATUS OF LEXICOGRAPHY, INTERDISCIPLINARY VOCATION OF LEXICOGRAPHY, DICTIONARIES, LEXICOGRAPHICAL WORKS, UTILITY TOOLS

Opsomming: Gedagtes oor die akademiese status van die leksikografie. Twee hoofkampe het ontwikkeling met betrekking tot die filosofiese en akademiese status van die leksikografie: een wat die leksikografie beskou as 'n onafhanklike wetenskaplike dissipline, en die ander wat so 'n wetenskaplike status teenstaan. Hierdie artikel bespreek sommige van die argumente van die tweede kamp en redeneer dat die leksikografie as 'n onafhanklike wetenskaplike dissipline beskou behoort te word. Die redenasie is gebaseer op die feit dat die onderwerpsveld van die leksikografie verskillend is van onderwerpsvelde van enige ander dissipline, insluitende die linguistiek. Hiervolgens is die konsep van 'n leksikografiese werk breër as die meer beperkte konsep van 'n woordeboek. Leksikografiese werke, insluitende woordeboeke, word beskou as kulturele artefakte en nutsgereedskap geskep om aan die onmiddellike inligtingsbehoefes te voldoen wat in die gemeenskap vasgestel is. Op hierdie manier het hulle gedurende die millenniums byna alle sfere van menslike bedrywigheid en kennis gedek. Die teorie en wetenskap van die leksikografie behoort nie te fokus op die verskille wat betref die spesifieke inhoud van al hierdie werke nie, maar op aspekte wat hulle verenig en algemeen aan hulle almal is. In hierdie verband word sommige van die kerneienskappe van die leksikografie as 'n onafhanklike dissipline bespreek saam met sy komplekse verwantskap aan ander dissiplines. Leksikografiese teorie word verstaan as 'n sistematiese reeks stellings oor sy onderwerpsveld. Ten slotte redeneer die artikel dat die feit dat hierdie teorie te abstrak en moeilik kan lyk vir sommige praktiserende leksikograwe, nie sy onafhanklike wetenskaplike status ongeldig maak nie, alhoewel 'n noue verwantskap tussen teorie en praktyk aanbeveel word.

Sleutelwoorde: LEKSIKOGRAFIE, LEKSIKOGRAFIESE TEORIE, FUNKSIETEOORIE, AKADEMIESE STATUS VAN DIE LEKSIKOGRAFIE, ONAFHANKLIKE STATUS VAN DIE LEKSIKOGRAFIE, INTERDISIPLINÊRE TAAK VAN DIE LEKSIKOGRAFIE, WOORDEBOEKE, LEKSIKOGRAFIESE WERKE, NUTSGEREEDSKAP

Skoolwoordeboeke vir huistaalleerders van Afrikaans

466-494

Sven Tarp en Rufus H. Gouws

Opsomming: Skoolwoordeboeke vorm 'n uitgebreide tipologiese kategorie binne die versameling woordeboeksoorte. Die uiteenlopende verskeidenheid teikengebruikers van skoolwoordeboeke vereis egter 'n duideliker tipologiese omskrywing en 'n fyner onderverdeling in subkategorieë. Hierdie artikel fokus eerstens op sommige van die verskillende interpretasies van die term *skoolwoordeboek* en die onduidelikheid wat met die gebruik van hierdie term saamhang. 'n Onpresiese gebruik van die term lei daartoe dat voornemende gebruikers van skoolwoordeboeke nie weet wat om in 'n betrokke woordeboek te verwag en wie die beplande teikengebruikers daarvan is nie. Die leksikografiese funksies van skoolwoordeboeke word bespreek met die klem op Afrikaanse skoolwoordeboeke vir huistaalleerders. 'n Oorsig en kontekstualisering van hierdie woordeboeke word gevolg deur 'n bespreking van verskeie woordeboeke vir laerskool- en hoërskoolleerders. Aandag word gegee aan aspekte van die funksies, struktuur en inhoud asook aan positiewe en negatiewe kenmerke van die onderskeie woordeboeke. Dit blyk dat die ontwikkeling in die teoretiese leksikografie 'n positiewe invloed op die samestelling van skoolwoordeboeke gehad het. Uiteindelik word 'n aantal aanbevelings gemaak vir die verbetering van toekomstige skoolwoordeboeke. Die belangrikheid van 'n ondubbelsinnige aanduiding van onder meer die teikengebruikers en die gebruikerssituasie word benadruk. Die opname, aanbieding en bewerking van data moet met inagneming van die gebruikersprofiel geskied.

Sleutelwoorde: ADDISIONELE TAAL, GEBRUIKERSITUASIE, GRONDSLAFASE, HOËRSKOOLEERDERS, HUISTAAL, KOGNITIEWE FUNKSIE, LAERSKOOLEERDERS, LEKSIKOGRAFIESE FUNKSIES, SKOOLWOORDEBOEK, TEIKENGEBRUIKER, TEKSPRODUKSIE, TEKSRESEPSIE, WOORDEBOEK-TIPOLOGIE

Abstract: School Dictionaries for Home Language Learners of Afrikaans. School dictionaries constitute an extended typological category within the collection of dictionary types. The divergent variety of target users of school dictionaries however demands a clearer typological description and a more precise division in subcategories. This article focuses firstly on some of the different interpretations of the term *school dictionary* and the obscurity related to the use of this term. An imprecise use of the term leads to a situation where potential users of school dictionaries do not know what to expect in a specific dictionary and who the envisaged target users of the dictionary are. The lexicographic functions of school dictionaries are discussed with the emphasis on Afrikaans school dictionaries for home language learners. An overview and

contextualisation of these dictionaries are followed by a discussion of different dictionaries for primary and secondary school learners. Attention is drawn to aspects of the functions, structure and contents as well as positive and negative features of the different dictionaries. It becomes evident that the development in theoretical lexicography has had a positive influence on the compilation of school dictionaries. In conclusion a number of suggestions are made for the improvement of future school dictionaries. The importance of an unambiguous indication of among others the target users and the user situation is stressed. The inclusion, presentation and treatment of data must be done in accordance with the user profile.

Keywords: ADDITIONAL LANGUAGE, COGNITIVE FUNCTION, DICTIONARY TYPOLOGY, FOUNDATION PHASE, SECONDARY SCHOOL LEARNERS, HOME LANGUAGE, LEXICOGRAPHIC FUNCTION, PRIMARY SCHOOL LEARNERS, SCHOOL DICTIONARY, TARGET USER, TEXT PRODUCTION, TEXT RECEPTION, USER SITUATION

Hybride textuelle Strukturen und hybride textuelle Einheiten.
Ein Beitrag zur Theorie der Wörterbuchform

495-539

Herbert Ernst Wiegand

Zusammenfassung: In diesem Beitrag wird die Bildung, Darstellung und Leistung von hybriden textuellen Strukturen, die akzessive Einträge aufweisen, am Beispiel von Wörterbuchartikeln behandelt sowie erklärt, welche Eigenschaften hybride textuelle Einheiten haben. Ein Wörterbuchartikel eines Printwörterbuchs weist immer dann neben einer hierarchischen reinen eine hierarchische hybride Textkonstituentenstruktur auf, wenn in ihm mindestens ein funktionaler Angabezusatz auftritt, z.B. ein oben oder unten erweiternder oder ein binnenerweiternder. Da funktionale Angabezusätze Textsegmente mit Angabefunktion aber ohne Textkonstituentenstatus sind, werden sie durch nichtfunktionale Segmentation ermittelt, so dass neben funktionalen auch nichtfunktionale Textsegmente gegeben sind, die dann bei der Strukturbildung in die Trägermengen eingehen, so dass die Trägermengen aller hybriden hierarchischen Strukturen elementenheterogen, während die Trägermengen aller hierarchischen reinen Strukturen elementenhomogen sind. In den Strukturgraphen für hierarchische hybride Artikelstrukturen sind dann die Knoten für diejenigen Textsegmente, die den Hybridstatus der Strukturen bewirken, entweder durch Pfeilkanten für die textarchitektonischen *oberhalb/unterhalb*-Relationen mit den Knoten für die Textkonstituenten verbunden, so dass die Strukturgraphen architektonisch angereichert sind, oder durch besonders markierte Kanten, die die Knoten für die nichtfunktionalen Textsegmente und die für die binnenerweiternden funktionalen Angabezusätze mit den Knoten für die Textkonstituenten verbinden. Zu jedem Typ von hierarchischer reiner Artikelstruktur gehören mehrere Typen von hybriden Artikelstrukturen; entsprechendes gilt für hierarchische reine Angabestrukturen. Nur eine Auswahl aus den Typologien der hybriden Artikel- und Angabestrukturen wird behandelt sowie eine kleine Auswahl von hybriden textuellen Einheiten, die kriteriale Eigenschaften von zwei Textsegmentklassen aufweisen (vgl. die Stichwörter).

Stichwörter: ANGABERELATION, ELEMENTENHETEROGENE TRÄGERMENGE, FUNKTIONALER ANGABEZUSATZ, FUNKTIONAL-POSITIONALE SEGMENTATION, HIERARCHISCHE ARCHITEKTONISCH ANGEREICHETERTE ARTIKELMIKROSTRUKTUR, HIERARCHISCHE HYBRIDE ANGABENKONSTITUENTENSTRUKTUR MIT GLOSSATBEDINGTER TEILSTRUKTUR, HIERARCHISCHE HYBRIDE ANGABENSTRUKTUR, HIERARCHISCHE HYBRIDE ARTIKELKONSTITUENTENSTRUKTUR, HIERARCHISCHE HYBRIDE ARTIKELMIKROSTRUKTUR, HIERARCHISCHE HYBRIDE EXHAUSTIVE ANGABENSTRUKTUR, HIERARCHISCHE HYBRIDE GLOSSATBEDINGTE ANGABESTRUKTUR, HIERARCHISCHE HYBRIDE FLACHE DOPPELGLOSSATBEDINGTE ANGABESTRUKTUR, HIERARCHISCHE HYBRIDE MINIMIERTE GLOSSATBEDINGTE ANGABESTRUKTUR, HIERARCHISCHE HYBRIDE TEXTKONSTITUENTENSTRUKTUR, HIERARCHISCHE HYBRIDE TIEFE DOPPELGLOSSATBEDINGTE ANGABESTRUKTUR, HIERARCHISCHE REINE TEXTKONSTITUENTENSTRUKTUR, HYBRIDE VERWEISKENNZEICHNUNG, NICHTFUNKTIONALE-POSITIONALE SEGMENTATION, ORDNUNGSRELATION, SEGMENTATIVE ISOLIERUNG, VERTIKALE ANGABEARCHITEKTUR

Abstract: Hybrid textual structures and hybrid textual units. A contribution to the theory of dictionary structures. In this contribution, the formation, presentation and performance of hybrid textual structures that display accessible entries are discussed by using examples from dictionary articles. The features of hybrid textual units are also explained. A dictionary article in a printed dictionary always displays both a hierarchical pure and a hierarchical hybrid text constituent structure, when it contains at least one functional item addition, e.g. an upward- or downward- or an internally-expanded one. Because functional item additions are text segments with an item function but without text constituent status, they are enabled by means of non-functional segmentation, so that both functional and non-functional text segments

prevail. During the formation of structures they then enter the structure-carrying set so that the structure-carrying set of all hybrid hierarchical structures are element-heterogeneous whilst the structure-carrying set of all hierarchical pure structures are element-homogeneous. In the structural diagrams of hierarchical hybrid article structures, the nodes for those text segments that establish the hybrid status of the structures are connected with the nodes for the text constituents either by means of arrows for the text-architectonic *upward/downward* relations, so that the structural graphs are architectonically enriched, or by means of specially marked edges that connect the nodes for the non-functional text segments and those for the internally-expanded functional item additions with the nodes for the text constituents. To each type of hierarchical pure article structure belong various types of hybrid article structures. The same applies to hierarchical pure item structures. Only a selection from the typology of hybrid article and item structures are discussed as well as a small selection of hybrid textual units that display determining features of two text segment classes (cf. the keywords).

Keywords: ELEMENT-HETEROGENEOUS STRUCTURE-CARRYING SET, FUNCTIONAL ITEM ADDITION, FUNCTIONAL-POSITIONAL SEGMENTATION, HIERARCHICAL ARCHITECTONICALLY ENRICHED ARTICLE MICROSTRUCTURE, HIERARCHICAL HYBRID ARTICLE MICROSTRUCTURE, HIERARCHICAL HYBRID DEEP DOUBLE GLOSS-CONDITIONED ITEM STRUCTURE, HIERARCHICAL HYBRID EXHAUSTIVE ITEMS STRUCTURE, HIERARCHICAL HYBRID GLOSS-CONDITIONED ITEM STRUCTURE, HIERARCHICAL HYBRID ITEMS CONSTITUENT STRUCTURE WITH GLOSS-CONDITIONED PARTIAL STRUCTURE, HIERARCHICAL HYBRID ITEMS STRUCTURE, HIERARCHICAL HYBRID MINIMISED GLOSS-CONDITIONED ITEM STRUCTURE, HIERARCHICAL HYBRID SHALLOW DOUBLE GLOSS-CONDITIONED ITEM STRUCTURE, HIERARCHICAL HYBRIDARTICLE CONSTITUENT STRUCTURE, HIERARCHICAL HYBRIDTEXT CONSTITUENT STRUCTURE, HIERARCHICAL PURE TEXT CONSTITUENT STRUCTURE, HYBRID CROSS-REFERENCE MARKER, ITEM RELATION, NON-FUNCTIONAL-POSITIONAL SEGMENTATION, ORDERING RELATION, SEGMENTATIVE ISOLATION, VERTICAL ITEM ARCHITECTURE

Countable or Uncountable? That is the Question — Lexicographic Solutions to Nominal Countability in Learner's Dictionaries for Production Purposes

540-558

Mei Xue

Abstract: Nominal countability is problematic for foreign learners in production-oriented activities, especially for those whose native language does not have the corresponding function systems. In contrast to foreign learners' great difficulties with nominal numbers in foreign text production as shown in extensive linguistic research, there is a scarcity of lexicographic research on assisting foreign learners with their difficulties in this respect. Prompted by the great discrepancy between foreign learners' needs for lexicographic assistance and the relative indifference concerning this in lexicographic research, this study attempts to explore to what extent the lexicographic data in connection with nominal countability and their presentation in present learner's dictionaries can help foreign learners in foreign text production. This study will offer some constructive lexicographic solutions to the problems incurred by foreign learners' misconceptions of nominal countability in foreign text production.

Keywords: CHINESE EFL LEARNERS, CHINESE LEARNERS' DIFFICULTIES, DATA ACCESSIBILITY, DATA PRESENTATION, FOREIGN TEXT PRODUCTION, LEXICOGRAPHIC INFORMATION NEEDS, INFORMATION RETRIEVAL, LEARNER'S DICTIONARIES, LEXICOGRAPHIC SOLUTIONS, NOMINAL COUNTABILITY, PROFILE OF CHINESE LEARNERS

Opsomming: Telbaar of ontelbaar? Dit is die vraag — Leksikografiese oplossings vir naamwoordelike telbaarheid in aanleerderswoordeboeke vir produksiedoeleinde.

Nominale telbaarheid is problematies vir vreemde aanleerders by produksiegerigte handelinge, veral vir hulle wie se moedertaal nie die ooreenstemmende funksiesisteme het nie. In teenstelling met vreemde aanleerders se groot moeilikhede met nominale getalle in vreemdeteksproduksie soos uit omvattende taalkundige navorsing blyk, is daar 'n skaarste aan leksikografiese navorsing wat vreemde aanleerders help met hul moeilikhede in hierdie opsig. Na aanleiding van die groot verskil tussen vreemde aanleerders se behoefte aan leksikografiese hulp en die relatiewe onbelangstellendheid hieroor in leksikografiese navorsing, probeer hierdie studie nagaan tot watter mate die leksikografiese data in verband met nominale telbaarheid en die aanbieding hiervan in huidige aanleerderswoordeboeke vreemde aanleerders in vreemdeteksproduksie kan help. Hierdie studie sal enkele konstruktiewe leksikografiese oplossings aanbied vir probleme ondervind as gevolg van vreemde aanleerders se wanopvattinge oor nominale telbaarheid by vreemdeteksproduksie.

Sleutelwoorde: SJINESE EVT-AANLEERDERS, MOEILIKHEDE VAN SJINESE AANLEERDERS, DATATOEKANKLIKHEID, DATA-AANBIEDING, VREEMDETEKSPRODUKSIE, LEKSIKOGRAFIESE INLIGTINGSBEHOEFTE, INLIGTINGSHERWINNING, AANLEERDERSWOORDEBOEKE, LEKSIKOGRAFIESE OPLOSSINGS, NOMINALE TELBAARHEID, PROFIEL VAN SJINESE AANLEERDERS

Oor die samestelling van eentalige woordeboeke / On the Compilation of Monolingual Dictionaries

Notes on Compiling a Corpus-Based Dictionary

559-579

František Čermák

Abstract: On the basis of sample analysis of a Czech adjective, a definition based on the data drawn from the Czech National Corpus (cf. Čermák and Schmiedtová 2003) is gradually compiled and finally offered, pointing at the drawbacks of definitions found in traditional dictionaries. Steps undertaken here are then generalized and used, in an ordered sequence (similar to a work-flow ordering), as topics, briefly discussed in the second part to which lexicographers of monolingual dictionaries should pay attention. These are supplemented by additional remarks and caveats useful in the compilation of a dictionary. Thus, a brief survey of some of the major steps of dictionary compilation is presented here, supplemented by the original Czech data, analyzed in their raw, though semiotically classified form.

Keywords: MONOLINGUAL DICTIONARIES, CORPUS LEXICOGRAPHY, SYNTAGMATICS AND PARADIGMATICS IN DICTIONARIES, DICTIONARY ENTRY, TYPES OF LEMMA, PRAGMATICS, TREATMENT OF MEANING, POLYSEMY, CZECH

Opsomming: Aantekeninge oor die samestelling van 'n korpusgebaseerde woordeboek. Op grond van 'n steekproefontleding van 'n Tsjeggiese adjektief, word 'n definisie gebaseer op data ontleen aan die Tsjeggiese Nasionale Korpus (cf. Čermák en Schmiedtová 2003) geleidelik saamgestel en uiteindelik aangebied wat wys op die gebreke van definisies aangetref in tradisionele woordeboeke. Stappe wat hier onderneem word, word dan veralgemeen en gebruik in 'n geordende reeks (soortgelyk aan 'n werkvloei-ordening), as onderwerpe, kortliks bespreek in die tweede deel, waaraan leksikograwe van eentalige woordeboeke aandag behoort te gee. Hulle word aangevul deur bykomende opmerkings en waarskuwings wat nuttig is vir die samestelling van 'n woordeboek. Op dié manier word 'n kort oorsig van sommige van die hoofstappe van woordeboeksamestelling hier aangebied, aangevul deur die oorspronklike Tsjeggiese data, ontleed in hul onbewerkte, alhoewel semioties geklassifiseerde vorm.

Sleutelwoorde: EENTALIGE WOORDEBOEKE, KORPUSLEKSIKOGRAFIE, SINTAGMATIEK EN PARADIGMATIEK IN WOORDEBOEKE, WOORDEBOEKINSKRYWING, SOORTE LEMMAS, PRAGMATIEK, BEHANDELING VAN BETEKENIS, POLISEMIE, TSJEGGIES

Compiling a Monolingual Dictionary for Native Speakers

580-598

Patrick Hanks

Abstract: This article gives a survey of the main issues confronting the compilers of monolingual dictionaries in the age of the Internet. Among others, it discusses the relationship between a lexical database and a monolingual dictionary, the role of corpus evidence, historical principles in lexicography vs. synchronic principles, the instability of word meaning, the need for full vocabulary coverage, principles of definition writing, the role of dictionaries in society, and the need for dictionaries to give guidance on matters of disputed word usage. It concludes with some questions about the future of dictionary publishing.

Keywords: MONOLINGUAL DICTIONARIES, LEXICAL DATABASE, DICTIONARY STRUCTURE, WORD MEANING, MEANING CHANGE, USAGE, USAGE NOTES, HISTORICAL PRINCIPLES OF LEXICOGRAPHY, SYNCHRONIC PRINCIPLES OF LEXICOGRAPHY, REGISTER, SLANG, STANDARD ENGLISH, VOCABULARY COVERAGE, CONSISTENCY OF SETS, PHRASEOLOGY, SYNTAGMATIC PATTERNS, PROBLEMS OF COMPOSITIONALITY, LINGUISTIC PRESCRIPTIVISM, LEXICAL EVIDENCE

Opsomming: Die samestelling van 'n eentalige woordeboek vir moedertaalsprekers. Hierdie artikel gee 'n oorsig van die hoofkwessies waarmee die samestellers van eentalige woordeboeke in die eeu van die Internet te kampe het. Dit bespreek onder andere die verhouding tussen 'n leksikale databasis en 'n eentalige woordeboek, die rol van korpusgetuienis, historiese beginsels vs sinchroniese begin-

sels in die leksikografie, die onstabiliteit van woordbetekenis, die noodsaak van 'n volledige woordeskatdekking, beginsels van die skryf van definisies, die rol van woordeboeke in die maatskappy, en die noodsaak vir woordeboeke om leiding te gee oor sake van betwiste woordgebruik. Dit sluit af met 'n aantal vrae oor die toekoms van die publikasie van woordeboeke.

Sleutelwoorde: EENTALIGE WOORDEBOEKE, LEKSIKALE DATABASIS, WOORDEBOEKSTRUKTUUR, WOORDBETEKENIS, BETEKENISVERANDERING, GEBRUIK, GEBRUIKSAANTEKENINGE, HISTORIESE BEGINSELS VAN DIE LEKSIKOGRAFIE, SINCHRONIESE BEGINSELS VAN DIE LEKSIKOGRAFIE, REGISTER, SLANG, STANDAARDENGELS, WOORDESKATDEKKING, KONSEKWENSIE VAN VERSAMELINGS, FRASEOLOGIE, SINTAGMATIESE PATRONE, PROBLEME VAN KOMPOSITIONALITEIT, LINGUISTIESE PRESKRIPTIVISME, LEKSIKALE GETUIENIS

Terminologiebestuur / Terminology Management

National Language and Terminology Policies — A South African Perspective

599-620

Mariëtta Alberts

Abstract: Terminology plays a pivotal role in language development and the promotion of multilingualism. This article discusses the issue of multilingualism regarding terminology policies as seen from an African perspective. Special emphasis is given to the South African situation regarding language policies and consequential terminology policies in terms of subject-oriented terminography, translation-oriented terminography and linguistic community-oriented terminography.

Keywords: LANGUAGE POLICY, LINGUISTIC COMMUNITY-ORIENTED TERMINOGRAPHY, LINGUISTIC DIVERSITY, MULTILINGUALISM, SUBJECT-ORIENTED TERMINOGRAPHY, TERMINOLOGY DEVELOPMENT, TERMINOLOGY MANAGEMENT, TRANSLATION-ORIENTED TERMINOGRAPHY

Opsomming: Nasionale taal- en terminologiebeleid — 'n Suid-Afrikaanse perspektief. Terminologie speel 'n sleutelrol in taalontwikkeling en die bevordering van veeltaligheid. Hierdie artikel bespreek die kwessie van veeltaligheid ten opsigte van terminologiebeleid soos gesien vanuit 'n Afrikaperspektief. Spesiale klem word gelê op die Suid-Afrikaanse situasie rakende taalbeleid en die gevolglike terminologiebeleid in terme van vakgeïntereerde terminografie, vertaalgeïntereerde terminografie en taalgemeenskapgeïntereerde terminografie.

Sleutelwoorde: MEERTALIGHEID, TAALBELEID, TAALDIVERSITEIT, TAALGEMEENSAPGEÏNTEERDE TERMINOGRAFIE, TERMINOLOGIEBESTUUR, TERMINOLOGIEONTWIKKELING, VAKGEÏNTEERDE TERMINOGRAFIE, VERTAALGEÏNTEERDE TERMINOGRAFIE

Terminologiebestuur in Suid-Afrika: 'n Ideaalmodel

621-643

Dina Ferreira en Theodorus du Plessis

Opsomming: Die nuwe taalbestel in Suid-Afrika het tot gevolg gehad dat die ontwikkeling, die uitbouing, die bestuur en ook die verspreiding van terminologiese inligting in elf amptelike tale gedoen moet word. 'n Veranderde terminologiebestuursprogram moet derhalwe daargestel word om aan die behoeftes van 'n nuwe terminologiesgemaenskap te voldoen. So 'n model sou ideaal gesien binne die Nasionale Taaldiens se Terminologieskoördineringsafdeling geïmplementeer kon word. In die eerste gedeelte van hierdie artikel word 'n model voorgestel van hoe terminologiebestuur suksesvol binne 'n terminologiesbestuursentrum aangepak kan word. In die tweede gedeelte van die artikel word die implikasies van die model in die Suid-Afrikaanse situasie verreken om vas te stel hoe die terminologiesbestuursprogram aangepas sou kon word om aan die eise van die nuwe taalbestel te voldoen en om die nuwe teikengroep(e) voldoende te bereik.

Sleutelwoorde: AMPTELIKE TALE, BEPLANNING EN KOËRDINERING, DISSEMINERING, EVALUERING, GEMARGINALISEERDE TALE, INHEEMSE TALE, IMPLEMENTERING, MEERTALIGE TERMINOLOGIEBESTUURSISTEEM, NAVORSING, ONTWIKKELENDE TALE, ONTWIKKELDE TALE, OPLEIDING, STANDAARDISERING, TERMBANK, TERMINOLOGIE, TERMINOLOGIEBESTUURSENTRUM, TERMINOLOGIEBESTUURSPROGRAM, TERMINOLOGIEONTWIKKELING, TERMINOLOGIEWERK

Abstract: Terminology Management in South Africa: An Ideal Model. The new language dispensation in South Africa has resulted in the development, the elaboration, the management and the dissemination of terminological information in eleven official languages. A modified terminology management program must be created for the needs of a new terminology community. Such a model should ideally be implemented at the Terminology Coordination Section of the National Language Service. In the first section of this article a model is proposed for successful terminology management within a terminology management centre. In the second section of the article the implication of the model is explicated within the South African situation to establish how the terminology management program should be adjusted to satisfy the needs of the new language dispensation as well as how to adequately reach the intended target group(s).

Keywords: DEVELOPED LANGUAGES, DEVELOPING LANGUAGES, DISSEMINATION, EVALUATION, IMPLEMENTATION, INDIGENOUS LANGUAGES, MARGINALISED LANGUAGES, MULTILINGUAL TERMINOLOGY MANAGEMENT SYSTEM, OFFICIAL LANGUAGES, PLANNING AND COORDINATION, RESEARCH, STANDARDISATION, TERM BANK, TERMINOLOGY DEVELOPMENT, TERMINOLOGY MANAGEMENT

Leksiko-opname / Lexicosurvey

Namibian University Entrants' Concepts of 'a Dictionary'

644-679

Herman L. Beyer and André K. Faul

Abstract: This article reports on a survey conducted in 2009 among students registering for their first year of study at the University of Namibia. The aim of the study was to determine these school leavers' concepts of 'a dictionary' and to what extent they perceive dictionaries to be of potential help in satisfying needs for specific types of linguistic information. Furthermore, the survey attempted to determine if the variables of frequency of dictionary use, exposure to dictionary pedagogy at school and dictionary ownership had any influence on respondents' concepts of 'a dictionary'. In comparison to the literature and other similar studies, this study takes a new approach by measuring respondents' concepts of dictionaries against a pre-constructed dictionary profile based on validated assumptions while focusing on the pre-consultation situation instead of on a reflection on past dictionary consultation procedures. The findings indicate that Namibian school-leavers do not grasp the complete information potential of monolingual dictionaries. Also, although school syllabuses of language subjects require dictionary skills to be taught, about a third of the respondents were not exposed to dictionary pedagogy at school, while those respondents who were exposed to some form of dictionary pedagogy do not demonstrate a substantially different concept of dictionaries from those who did not undergo dictionary training. This result questions the quality of dictionary pedagogy where it does take place. The effects of frequency of dictionary use and dictionary ownership on respondents' concepts of dictionaries also seem to have been minimal.

Keywords: CONCEPT, DEFINITION, DICTIONARY, DICTIONARY OWNERSHIP, DICTIONARY PEDAGOGY, DICTIONARY PROFILE, DICTIONARY USER, FREQUENCY OF DICTIONARY USE, INFORMATION POTENTIAL, LEXICOGRAPHICALLY RELEVANT NEEDS, LEXICOGRAPHY, QUESTIONNAIRE, USAGE RESEARCH, USER NEEDS, USER RESEARCH

Opsomming: Namibiese universiteitstoetreders se konsepte van "'n woordeboek".

Hierdie artikel doen verslag van 'n opname wat in 2009 onder eerstejaarstudente aan die Universiteit van Namibië onderneem is. Die doel van die studie was om die skoolverlaters se konsepte van "'n woordeboek" vas te stel en te bepaal in welke mate hulle woordeboeke beskou as potensiele hulp in die bevrediging van spesifieke tipes linguïstiese inligtingsbehoefes. Daarbenewens het die opname geprobeer om te bepaal of die veranderlikes van frekwensie van woordeboekgebruik, blootstelling aan woordeboekonderrig en woordeboekeienaarskap enige invloed op die respondente se konsepte van "'n woordeboek" gehad het. In vergelyking met die literatuur en soortgelyke opnames volg hierdie studie 'n nuwe benadering deur respondente se konsepte van woordeboeke te meet teen 'n voorafgekonstrueerde woordeboekprofiel wat op geldige veronderstellings gebaseer is terwyl die fokus op die voornaslaansituasie val in plaas van op nadenke oor vorige woordeboeknaslaanprosedures. Die bevindinge toon dat Namibiese skoolverlaters nie die volledige inligtingspotensiaal van verklarende woordeboeke besef nie. Alhoewel skoolsillabusse van taalvakke vereis dat woordeboekvaardighede onderrig word, het ongeveer 'n derde van die respondente ook nie enige vorm van woordeboekonderrig ondergaan nie, terwyl dié respondente wat wel een of ander vorm van woordeboekonderrig ondergaan het, nie 'n beduidend andersoortige opvatting van woordeboeke getoon het as dié wat nie woordeboekonderrig ontvang het nie. Hierdie resultaat bevraagteken die kwaliteit van woordeboekonderrig waar dit wel plaasvind. Die effek van frekwensie van woordeboekgebruik en woordeboekeienaarskap op respondente se konsepte van woordeboeke blyk ook minimaal te wees.

Sleutelwoorde: DEFINISIE, FREKWENSIE VAN WOORDEBOEKGEBRUIK, GEBRUIKERS-BEHOEFTES, GEBRUIKERSNAVORSING, GEBRUIKSNVORSING, INLIGTINGSPOTENSIAAL, KONSEP, LEKSIKOGRAFIE, LEKSIKOGRAFIES RELEVANTE BEHOEFTE, VRAELYS, WOORDEBOEK, WOORDEBOEKIEENAARSKAP, WOORDEBOEKGEBRUIKER, WOORDEBOEKONDERRIG, WOORDEBOEKPROFIEL

The Use of Pocket Electronic Dictionaries by Thai University Students

680-690

Atipat Boonmoh

Abstract: This article reports on a small-scale study of Thai-speaking learners using pocket electronic dictionaries (PEDs) to read an English news article. It investigates how the subjects use their PEDs for reading comprehension. Thirty-nine undergraduate students completed a questionnaire survey. Of these, four were chosen to participate in the experiment. Observations and interviews were utilized to ascertain how the subjects used their PEDs. The findings showed superficial and partial reading of the dictionary entries. It also revealed several factors that may hinder dictionary look-up success. On the basis of this research, guidelines for buying PEDs and for teaching PED skills are proposed.

Keywords: DICTIONARY USE, POCKET ELECTRONIC DICTIONARY, DICTIONARY CONSULTATION, MONOLINGUAL DICTIONARY, BILINGUAL DICTIONARY

Opsomming: Die gebruik van sak- elektroniese woordeboeke deur Thaise universiteitstudente. Hierdie artikel doen verslag van 'n kleinskaalse studie van Thaisprekende aanleerders wat sak- elektroniese woordeboeke (SEW's) gebruik om 'n Engelse nuusartikel te lees. Dit ondersoek hoe die proefpersone hul SAW's gebruik vir leesbegrip. Nege-en-dertig voorgraadse studente het 'n vraelysopname voltooi. Uit hulle is vier gekies om aan die eksperiment deel te neem. Waarnemings en onderhoud is aangewend om te bepaal hoe die proefpersone hul SEW's gebruik het. Die bevindings het oppervlakkige en gedeeltelike lees van die woordeboekinskrywings getoon. Dit het ook verskeie faktore uitgewys wat woordeboek-opsoeksukses mag belemmer. Op grond van hierdie navorsing word riglyne vir die koop van SEW's en vir die onderrig van SEW-vaardighede voorgestel.

Sleutelwoorde: WOORDEBOEKGEBRUIK, SAK- ELEKTRONIESE WOORDEBOEK, WOORDEBOEKRAADPLEGING, EENTALIGE WOORDEBOEK, TWEETALIGE WOORDEBOEK

Leksikonotas / Lexiconotes

Borrowing and Dictionary Compilation: The Case of the Indigenous South African Languages

691-699

Munzhedzi James Mafela

Abstract: Borrowing occurs when a language adds a word from another language to its own lexicon. Languages in neighbouring regions often borrow from each other. In South Africa, there are over nine indigenous languages, in addition to Afrikaans and English, all of which coexist. In their coexistence they borrow from one another. African language dictionaries reveal that these languages have borrowed a great deal from Afrikaans and English. However, one would expect these dictionaries to reflect some borrowing from other indigenous languages; on the contrary, they include very few such words. Although, one encounters many words from indigenous languages being used by other African languages in their spoken language and literary works, these are not included in dictionaries. This article seeks to highlight factors contributing to the failure to include words borrowed from other indigenous languages in African language dictionaries.

Keywords: BORROWING, DICTIONARY COMPILATION, INDIGENOUS LANGUAGES, LEXICON, MORPHEME, VOCABULARY, DEVELOPING LANGUAGES, LOAN WORDS, TERMINOLOGY, ETYMOLOGY, LEXICOGRAPHY

Opsomming: Ontlening en woordeboeksamestelling: Die geval van inheemse Suid-Afrikaanse tale. Ontlening vind plaas wanneer 'n taal 'n woord uit 'n ander taal by sy eie leksikon voeg. Tale in aangrensende streke leen dikwels van mekaar. Daar is meer as nege inheemse tale in Suid-Afrika, bo en behalwe Afrikaans en Engels, wat saam bestaan. In hulle naasbestaan leen hulle van mekaar. Afrikataal-woordeboeke getuig daarvan dat hierdie tale heelwat uit Afrikaans en Engels geleen het. Daar sou egter verwag kon word dat hierdie woordeboeke sal getuig van ontlening uit ander inheemse tale; in teen-

deel, hulle sluit baie min van sulke woorde in. Alhoewel baie woorde van inheemse tale in ander Afrikatale gebruik word in die gesproke taal en letterkundige werke, is hierdie woorde nie in die woordeboeke opgeneem nie. Die doel van hierdie artikel is om die faktore uit te lig wat bydra tot die versuim om leenwoorde van ander inheemse tale in die Afrikataal-woordeboeke op te neem.

Sleutelwoorde: ONTLENING, WOORDEBOEKSAMESTELLING, INHEEMSE TALE, LEKSIKON, MORFEEM, WOORDESKAT, ONTWIKKELENDE TALE, LEENWOORDE, TERMINOLOGIE, ETIMOLOGIE, LEKSIKOGRAFIE

Borrowing and Loan Words: The Lemmatizing of Newly
Acquired Lexical Items in Sesotho sa Leboa

700-707

V.M. Mojela

Abstract: The influence of foreign languages in Sesotho sa Leboa, or Northern Sotho, results in borrowing, which ultimately leads to an increase in the vocabulary of Sesotho sa Leboa. The languages influencing developments in the vocabulary of Sesotho sa Leboa include, *inter alia*, English, Afrikaans, Xitsonga, Tshivenda and the Nguni languages. This article aims to give a critical analysis of the advantages and disadvantages of the adoption of foreign lexical items in the lemmatization of vocabulary in Sesotho sa Leboa dictionaries. Most puristic inclined academics and intellectuals are reluctant to adopt loan words as a means of developing the Sesotho sa Leboa vocabulary. When confronted with borrowing, the purists usually prefer coinage, using indigenous lexical items to name foreign concepts. This is disadvantageous to the development of the vocabulary of the language because (1) there is no increase in the number of the lexical items in the language since only the meanings of the foreign lexical item are added to existing indigenous lexical items, and (2) in most cases, previously adopted loan words are mistaken for indigenous lexical items and given preference to newly acquired lexical items which have direct and accurate bearing on the meaning of the newly discovered or designed concepts or objects.

Keywords: BORROWING, LOAN WORDS, LEXICAL ITEMS, FOREIGN ACQUISITION, FOREIGN WORDS, COINAGE, COINED LEXICAL ITEMS, PURISM, STANDARD LANGUAGE, STANDARDIZATION, LEMMATIZATION, DEVELOPED LANGUAGES, CORPORA

Opsomming: Ontlening en leenwoorde: Die lemmatisering van nuutverworwe leksikale items in Sesotho sa Leboa. Die invloed van vreemde tale op Sesotho sa Leboa, of Noord-Sotho, het ontlening tot gevolg, wat uiteindelik lei tot 'n toename in die woordeboek van Sesotho sa Leboa. Die tale wat ontwikkelinge in die woordeboek van Sesotho sa Leboa beïnvloed, sluit onder andere Engels, Afrikaans, Xitsonga, Tshivenda en die Ngunitala in. Die doel van hierdie artikel is om 'n kritiese ontleding van die voordele en nadele van die oorneem van vreemde leksikale items by die lemmatisering van die woordeboek in woordeboeke van Sesotho sa Leboa te gee. Die meeste puristiese gesinde akademici en intellektuele is onwillig om leenwoorde oor te neem as 'n manier om die woordeboek van Sesotho sa Leboa te ontwikkel. Wanneer hulle met ontlening gekonfronteer word, verkies puriste gewoonlik nuutskeppinge deur gebruikmaking van inheemse leksikale items om vreemde konsepte te benoem. Dit is nadelig vir die ontwikkeling van die woordeboek van die taal omdat (1) daar geen toename in die aantal leksikale items is nie aangesien slegs die betekenisse van die vreemde leksikale items tot die bestaande inheemse leksikale items toegevoeg word, en (2) in die meeste gevalle voorheen oorgeneemde leenwoorde aangesien word vir inheemse leksikale items en daaraan voorkeur gegee word bo nuutverworwe leksikale items wat 'n direkte en presiese verband met die betekenis van die nuutontdekte of -ontwerpte konsepte of objekte het.

Sleutelwoorde: ONTLENING, LEENWOORDE, LEKSIKALE ITEMS, VREEMDE AANWINSTE, VREEMDE WOORDE, NUUTSKEPPING, NUUTGESKEPTE LEKSIKALE ITEMS, PURISME, STANDAARDTAAL, STANDAARDISERING, LEMMATISERING, ONTWIKKELDE TALE, KORPUSSE

The Effects of Shona Language Change on Monolingual
Lexicography: The Need for a Revised Alphabet

708-715

William Zivenge, Gift Mheta and Maxwell Kadenge

Abstract: In this article, the phenomenon of Shona language change, its effects on lexicography and the need for a revised alphabet are discussed. Because of the defective Shona alphabet, lexicographers at the African Languages Research Institute (ALRI) encountered problems in handling some words that were potential headwords in dictionaries they were compiling under the ALLEX project. The current Shona alphabet is unable to realize quite a number of sounds and morphemes in lexical items in everyday use by the native Shona speakers, because they are alien loanwords. The article was prompted by the challenges encountered during the compilation of *Duramazwi reMimhanzi* (Shona Musical Terms Dictionary). It shows how language change

accounts for the problem of headword selection and how modifying the current alphabet can enhance monolingual Shona lexicographical work vis-à-vis the development of the Shona language. It therefore stresses the need for a revised alphabet so as to solve orthographical problems during dictionary compilation.

Keywords: LANGUAGE CHANGE, ALLEX, LEXICON, SEGMENT, SUPRASEGMENT, ALPHABET, LEXICOGRAPHY, ASSIMILATION, BORROWING, ADOPTION, ARTICULATION, SOUNDS

Pfupiso Yechinyorwa: Matambudziko Anosanganwa Nawo Mukugadzira Maduramazwi eMutauro Mumwe chete neKuda Kwekushanduka Kwemutauro weChiShona: Panofanirwa Kuva neManyorerwo eChiShona Matsva. Muchinyorwa chino vanyori vanoongorora kushanduka kuri kuita mutauro weChiShona nekufamba kuri kuita nguva nematambudziko anosanganikwa nawo nekuda kweshanduko iyi zvikurusei mukugadzira maduramazwi ari mururimi rweChiShona chete. Vanyori vanoonesawo pfungwa yekuti panodiwa manyorerwo matsva. Nyanzwi dzinogadzira maduramazwi paAfrican Languages Research Institute (ALRI) dzinosangana namatambudziko esarudzo yamazwi padzinenge dzichisarudza mazwi adzinenge dzichida kuisa mumaduramazwi adzinogadzira pachirongwa chokugadzira maduramazwi chinonzi ALLEX. Dambudziko resarudzo yamazwi rinowanikwa nekuda kwechimiro chebumbiro remanyorerwo eChiShona risingatenderi mamwe mavara ari mune imwe mitauro asiri muChiShona. Bumbiro iri parizvino haritenderi mamwe mavara, mibatandiswa yamavara namamwe mazwi anowanikwa mumutauro wemazuva ano waVaShona anobva mune mimwe mitauro. Chinyorwa chino chakatokonywa namatambudziko akasanganiswa nawo nevanyori vebepa rino pavakange vachigadzira *Duramazwi reMimhanzi*. Chinyorwa chino chakanangana nokuburitsa kushanduka kuri kuita ChiShona, uye matambudziko anosanganwa nawo pakusarudza mazwi anopinda muduramazwi uye kuonesa zvakare kuti kugadzirisa bumbiro ramanyorerwo kunogona kurerutsa basa ravagadziri vamaduramazwi. Izvi zvinoita zvakare kuti mutauro weChiShona uvandutse. Pamusoro pezvose izvi, chinyorwa chino chinoda kutaridza kuti sei zvakanosha kuita chimbichimbi kugadzirisa chimiro chebumbiro remanyorerwo pakuzama kurerusa matambudziko anosanganwa nawo nevagadziri vamaduramazwi eChiShona.

Mazwi Akakosha: KUSANDUKA KWEMUTAURO, ALLEX, MAZWI, SEGIMENDI, SUPURASEGIMENDI, ARIFABETI, ZVAMADURAMAZWI, ADHAPUTESHENI, KUKWERETA, ADHOPUSHENI, ATIKURESHENI, MITINHIRO

Resensieartikels / Review Articles

More than Twenty Years of Svensén's *Handbook*

716-729

Loránd-Levente Pálfi

Abstract: The number of real handbooks dealing with lexicography and metalexicography is not, and has never been, impressive. When one looks at comprehensive handbooks and in addition those brought up to date, the number becomes even smaller. Because of this, but also because it has existed for more than 20 years (i.e. in different editions/versions) and because it is — especially in Scandinavia — a quite well-known work, Svensén's handbook is an important publication. In this review article, I will consider what the critics have written over the years (i.e. on the different editions/versions of Svensén's handbook), and I will attempt to determine whether the book is about to become a classic.

Keywords: LEXICOGRAPHY, METALEXICOGRAPHY, HANDBOOKS, SCHOLARLY REVIEWING, CITATIONS, *A HANDBOOK OF LEXICOGRAPHY*, BO SVENSÉN, *THE ART AND CRAFT OF LEXICOGRAPHY*, SIDNEY I. LANDAU, *MANUAL OF LEXICOGRAPHY*, LADISLAV ZGUSTA

Opsomming: Meer as twintig jaar van Svensén se handboek. Die aantal werklike handboeke wat die leksikografie en die metaleksikografie behandel, is nie en was nog nooit indrukwekkend nie. Wanneer 'n mens na omvattende handboeke kyk en daarby dié wat bygewerk is, word die aantal selfs kleiner. Om dié rede, maar ook omdat dit vir meer as 20 jaar bestaan (d.w.s. in verskillende uitgawes/bewerkings) en omdat dit — veral in Skandinawië — 'n redelik welbekende werk is, is Svensén se handboek 'n belangrike publikasie. In hierdie resensieartikel sal ek oorweeg wat die kritici oor die jare geskryf het (d.w.s. oor die verskillende uitgawes/bewerkings van Svensén se handboek), en sal ek probeer bepaal of die boek besig is om 'n klassieke werk te word.

Sleutelwoorde: LEKSIKOGRAFIE, METALEKSIKOGRAFIE, HANDBOEKE, VAKKUNDIGE RESENSERING, AANHALINGS, *A HANDBOOK OF LEXICOGRAPHY*, BO SVENSÉN, *THE ART AND CRAFT OF LEXICOGRAPHY*, SIDNEY I. LANDAU, *MANUAL OF LEXICOGRAPHY*, LADISLAV ZGUSTA

Abstract: The lexicographer Herbert Andreas Welker's book of more than 500 pages about pedagogical lexicography provides a panoramic overview of the various types of pedagogical dictionaries as well as the corresponding theoretical literature. Welker's method is descriptive, with himself mainly an observer of lexicographical practice and a "collector" of — frequently opposed — opinions and ideas expressed by a large number of scholars. This method allows the reader to become acquainted with an important part of the most relevant literature on pedagogical lexicography which is presented in a systematic and condensed form. Written in Portuguese, the book might perhaps not be so easily accessible to many readers. This review article provides a guided tour through the main contents of this highly recommendable book and discusses some of the most important ideas reproduced in it.

Keywords: PEDAGOGICAL LEXICOGRAPHY, PEDAGOGICAL DICTIONARIES, LEARNERS' LEXICOGRAPHY, LEARNERS' DICTIONARIES, SCHOOL DICTIONARIES, CHILDREN'S DICTIONARIES, DESK DICTIONARIES, COLLEGE DICTIONARIES, DICTIONARIES FOR FOREIGN-LANGUAGE LEARNERS, DICTIONARIES FOR MOTHER-TONGUE LEARNERS, DICTIONARIES FOR LEARNERS OF SCIENTIFIC DISCIPLINES

Opsomming: **H.A. Welker en die pedagogiese leksikografie.** Die leksikograaf Herbert Andreas Welker se boek van meer as 500 bladsye oor die pedagogiese leksikografie verskaf 'n panoramiese oorsig oor die verskillende soorte pedagogiese woordeboeke sowel as die ooreenstemmende teoretiese literatuur. Welker se metode is beskrywend, met homself hoofsaaklik 'n waarnemer van die leksikografiese praktyk en 'n "versamelaar" van — dikwels teenstellende — menings en opvattinge uitgespreek deur 'n groot aantal vakkundiges. Hierdie metode laat die leser toe om kennis te maak met 'n belangrike deel van die tersaaklike literatuur oor die pedagogiese leksikografie wat in 'n sistematiese en saamgevatte vorm aangebied word. Omdat dit in Portugees geskryf is, kan die boek miskien nie so maklik toeganklik wees vir baie lesers nie. Hierdie resensieartikel verskaf 'n begeleide reis deur die hoofinhoud van hierdie hoogs aanbevelenswaardige boek en bespreek 'n aantal van die belangrikste opvattinge wat daarin weergegee word.

Sleutelwoorde: PEDAGOGIESE LEKSIKOGRAFIE, PEDAGOGIESE WOORDEBOEKE, AANLEERDERSLEKSIKOGRAFIE, AANLEERDERSWOORDEBOEKE, SKOOLWOORDEBOEKE, KINDERWOORDEBOEKE, HANDWOORDEBOEKE, WOORDEBOEKE VIR VREEMDETAALANLEERDERS, WOORDEBOEKE VIR MOEDERTAALLEERDERS, WOORDEBOEKE VIR LEERDERS VAN WETENSKAPLIKE DISCIPLINES